Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1965 METAI, GRUODŽIO MĖN. 24 D. / DECEMBER 24, 1965 / PART TWO NR. 301 (52)

ŠITUO PANEIGIAME ISTORIJOS PASMERKIMĄ

"Lietuvių beletristikos antologijos" antrąją dalį peržvelgus

R. ŠILBAJORIS

LIETUVIŲ BELETRISTIKOS ANTOLOGIJA. II dalis. Redagavo **Bern. Brazdžionis** ir **Ben. Babrauskas.** Lietuviškos knygos klubas, 1965. 700 psl., kaina $10.00. Gaunama "Drauge".

*

Bernardo Brazdžionio ir Benio Babrausko redaguotą antrą lietuvių beletristikos antologijos tomą reikia su džiaugsmu pasitikti jau vien dėl to, kad kiekvienos lietuviškos knygos pasirodymas plačiam ir svetimam Vakarų pasauly yra svarbus mūsų laimėjimas. Tuo mes paneigiame istorijos pasmerkimą išnykti be pėdsako svetimųjų minioj ir drąsiai užtvirtiname, kad tikrovė susideda ne tik iš to, kaip įvykiai klostosi ir kas likimo lemta, bet ir iš to, ką mes patys veikiame, kiek gerbiame savo pačių kūrybinį žodį.

Norisi redaktoriams padėkoti už tai, kad taip plačiai apžvelgė lietuviškos beletristikos akiratį ir antologijon įjungė eilę rašytojų, reikšmingai prisidėjusių prie mūsų literatūros išsivystymo, bet jau pusiau nugrimzdusių katastrofiškų tremties įvykių išjudintuose laiko smėlynuose. Kūrėjo žodis gyvena ne tik žmonių sąmonėj, bet ir spausdintam puslapy, o antologijos uždavinys iš dalies ir yra įamžinti ateities kartoms tėvų atliktą kūrybos darbą.

*

Iš kitos pusės, toks dokumentinis antologijos pobūdis slepia savyje ir pavojų, kad pats rinkinys gali pavirsti archyvine medžiaga, įdomia tiktai literatūros istorikams, bet ne šiandien brėstančiam lietuviškam jaunimui, kuris, su viso pasaulio kūryba susipažinęs, patriotinės nostalgijos nevaržomas, bus negailestingas mūsų literatūros teisėjas. Knygą pavarčius, iš karto krinta į akis tai, kad visiems rašytojams — svarbiems ir smulkiems — paskirta maždaug tiek pat vietos. Toks "bešališkumas" iš tiesų tik iškraipo tikrovę, nepatenkindamas nei vyresnio žmogaus, kuriam sunku patikėti, kad, sakysim, Kazys Kiela vertas daugiau vietos (10 psl.), negu Ieva Simonaitytė (8 psl.), nei būsimo skaitytojo, kuris, pasimetęs pavardžių gausybėje, neatkreips tinkamo dėmesio į tikrai ryškius talentus. Gal būtų tikslingiau svarbiems rašytojams paskirti po 40—50 puslapių ir visai išleisti kai kuriuos mažiau reikšmingus vardus. Bijodami apkarpyti smulkesnes mūsų literatūros šakeles, mes galutinėj išvadoj tik parodome nepasitikėjimą ir paties medžio sveikata ir gajumu.

Tiesa, įžanginiame žodyje Benys Babrauskas šiek tiek apibūdina samprotavimus, kuriais vadovautasi antologiją sudarant, bet juose nesimato labai didelio nuoseklumo ar logikos. Sakoma, kad pirmoj eilėj nevengta "dėti tuos kūrinius, kurie betarpiškai vaizdavo neprikl ausomybės apraiškas" — tą, anot Babrausko, "svajonių idealą". Taigi, išeitų, kad estetinis elementas, pilnesnis iškilių rašytojų pristatymas, atranką darant, reiškė mažiau, negu tam tikro laikotarpio atvaizdavimas, kad istorija buvo svarbesnė už literatūrą. Tačiau, atsisakydamas pristatyti "Lietuvoj pasirodančius vardus", autorius jau išeina iš priešingo taško: "jų partinei beletristikai joks literatūrinis mastas netinka". Be to, dar pridedama, kad "neįtrauktųjų tarpe yra nemaža tokių, kurie jau žinomi savo knygomis", nepaaiškinant, kodėl. Sprendžiant pagal antologijoj pritaikomą chronologinį principą, galima spėti, kad šitie neatstovaujamieji yra dar labai jauni ir, tur būt, pateks į sekantį tomą (kurio pasirodymo leidžiama tikėtis), bet tada neaišku, kodėl pvz. J. ir A. Mekai, kurių čia nėra, turėtų sekti po Kazio Almeno, šičia reprezentuojamo, nežiūrint to, kad jisai už juos gerokai jaunesnis.

*

Rinkinio vertę žymiai pakelia redaktorių atliktas kruopštus ir didelis darbas, paruošiant trumpas įsminių žinių santraukas apie kiekvieną rašytoją. Mūsų tarpe nedaug teturime žmonių, kuriems užtektų talento ir patyrimo tokiai informacijai surinkti ir perteikti. Tačiau, priekabių ieškant, norėtųsi pageidauti, kad redaktoriai būtų visur sistemingai nurodę, iš kokio veikalo ar rinkinio paimti antologijoj spausdinami dalykai, nes čia vietomis tokia informacija duodama, o vietomis — ne. Kartais, įvadą skaitant, apie rašytoją susidaro vienoks įspūdis, o jo kūrybos pavyzdį — kitoks. Kad ir Petras Tarulis; įvade jis aprašomas kaip įdomus keturvėjininkas, naujų formų bandytojas, o novelė "Sidabrinis laikrodis" visai šito "keturvėjiškumo" neparodo. Ir patys apibūdinimai kartais nėra visai neginčytini. Kažin, pavyzdžiui, ar galima sakyti apie Antaną Škėmą, kad jis yra "užfiksavęs įdomių nekontroliuojamos improvizacijos minčių bei vaizdų liejinį". Kad įdomu, tai tiesa, bet sunku būtų sutikti, kad Škėmos "improvizacijoms" trūksta kontrolės. Kartais gi rašytojai apibūdinami nieko nesakančiais žodžiais. Aloyzas Baronas aprašomas kaipo "turįs savą sakinį, savą stilių, savą tematiką bei problematiką, savų veikėjų kolekciją". Aukso žodžiai, bet ką jie reiškia? Jei visi kiti rašytų svetimais sakiniais ir turėtų svetimų veikėjų kolekcijas, tai galima būtų pripažinti, kad Baronas čia ryškiai ir prasmingai charakterizuojamas. Pasitaiko ir stiliaus nevienodumų: vie-

(Nukelta į 2 psl.)

ČIURLIONIS
KĘSTUTIS
KALĖDŲ
MADONA

MEDŽIO
RAIŽINYS

Kalėdos mūsų poezijoje

J. BALTRUŠAITIS / AMŽIŲ ŽVAIGŽDYNAS

Į Kalėdų žilą naktį aš žiūriu —
Daug beglobės žemės žiburių,
Daug žvaigždžių, žvaigždynų aš matau,
Jų stebuklas, aklas kurmi, — tau!

Kur tik žvelgsi, žėri atdarai
Aukso bokštai, arkos, aukurai —
Ar nemoki melstis, negali,
Mano žemės prote, nebyly?

Vien žvaigždžių nakties tyla pilna!
Va, ant žemės veržiasi viena!
Va, kita! Greičiau praverk duris —
Bus, kaip ji, ir tavo žiburys...

JONAS AISTIS / KŪČIOS

O kaip balta dabar jinai, tėvynė,
Po sniego apklotu užmigusi plati,
Lyg apsigobus žėrinčiais žvaigždynais
Nežemiška, šventa ir nuostabi naktis...

Kai kur išbėgus stypteli eglutė
Iki mėnulio veido šypsančio nakčia:
Sniegų lig žemės nulenktos šakutės,
Dangun viena viršūnė šauna vilyčia...

Gumšuoja miškas. Kur-ne-kur trobelė
Atakusi nykiai švitėjančiais langais.
Šerkšnoj liepsnoja deimantų ugnelės,

Tarytum piazdančios ant stalo žvakės
Ar lyg vaikų maldoj nušvitę akys,
Sustojusių Kūčių džiaugsmingai įžangai...

ANTANAS JASMANTAS / TRYS KARALIAI

Mūs nerimas Tavęsp keliauja
Sunkiu keliu
Kaip tie ten trys
Iš svetimų šalių.
Bet ar jisai išdrįs
Kaip tie ten trys
Suklupt ties tavo tvarteliu?

Ir tylūs, tylūs mes sustojam,
Ir mes, ir mes iš svetimų šalių.
Bet kai tik rytmečio šiaurys
Budėjimo mūs naktį nuvarys,
Vėl žengsime Tavęsp kaip tie ten trys
Kitu, ak jau kitu keliu.

HENRIKAS NAGYS / DIDŽIOJI NAKTIS

Kai Jis pravėrė pirmą kartą kūdikio akis —
dangus su žvaigždėmis jose paskendo...
Ir Jis žiūrėjo: —
kaip Motinos ir Tėvo bailios rankos
Jo kūną segė kailiais, nes naktis
buvo šalta ir didelė:

joje sutilpo bokštai miegančiais varpais,
ir aukštos trapios palmės,
sutikusios atjojančių karalių eiseną:
ir žėrinti žvaigždė, kurią kažkas ant delno
padėjęs nešė dangumi...

...Tokia didžiulė buvo ta naktis.
Bet Vaiko akys buvo dar didesnės:
ir tokios naktys — kaip žuvis gelmėn — jose paskęsta.

PORA VASARŲ PLUNGĖJE SU ČIURLIONIU

Pluoštas prof. J. Žilevičiaus atsiminimų

Pirmą kartą sutikau M. K. Čiurlionį 1908 metų vasarą Plungėje. Buvau tada vos 16 metų jaunuolis, gi Čiurlionis jau baigęs dviejose konservatorijose (Varšuvoje ir Leipzige) kompoziciją, o pirmojoje net beveik įsigijęs pianisto specialybę. Jis tą vasarą jau buvo susižiedavęs su Sofija Kymantaite, ten atostogavusia pas motiną, šeimininkavusia pas brolį dekaną kun. V. Jarulaitį. Zosė (taip ją mes tada vadindavome) buvo įpratusi atostogų laiku pabuvoti Plungėje pas dėdę ir motiną.

1908 m. vasarą atvyko čia ir Čiurlionis. Pirmas įspūdis buvo gana savotiškas: ilgi, kiek garbanoti plaukai vis užkrintą ant akių, po kaklu didelė šilkinė "kukarda", didelė, gerokai kreiva nosis, savotiškai žvilgančios akys, veide nuolat maloni šypsena. Kalbėjo ramiai, su humoro priemaiša, dažnai komplikuotesnių minčių reiškimui griebdavosi lenkiškų sakinių. Šiuo kalbėjimės visada lietuviškai. Mes vis tada jau žinojome, kad Čiurlionis yra didelis menininkas, o jo išvaizda mus jaunuolius labai veikdavo (tada ten buvo dar jaunas vikaras kun. M. Stasiulionis ir kiek vyresnis kun. Kuprevičius). Valgant visi jam duodavome prie stalo pirmenybę kalboje, išskyrus dekaną, kuris su Čiurlioniu daugiausia ir kalbėdavosi. Zosė, prie stalo sėdėdama, tai raudonuodavo, tai prakaituodavo, vis ryte rydama savo sužieduotinio pasisakymus, o tuo pačiu juo didžiuodamasi.

Čiurlionis kalbėdavo apie savo keliones po Europą, Kaukazą ir kt. vietas. Mums visa tai būdavo be galo įdomu. Jis labai ryškiai ir su humoro priemaiša mokėdavo nepaprastai vaizdžiai tas keliones nupasakoti, rodos, būtum drauge su juo ten keliavęs. Man nepaprastai imponavo jo savotiška išvaizda, kuri ir atėmė man drąsą pradžioje leistis su juo į pokalbius. Bet kadangi susitikdavome kasdien, apsipratau. Vėliau jis man labai dažnai ir daug kalbėdavo apie muziką. Visa tai man buvo labai naudinga, nes jau buvau gerai apsipažinęs su Bacho, Beethoveno, Chopino ir kita klasine muzika, grodamas ansamblyje, kuris buvo ten susidaręs iš kunigaikščio Oginskio orkestro likučių. Todėl aš ir stengiausi kalbą šia tema su juo palaikyti. Jo pokalbiai labai mane veikė, jie skatino mane važiuoti studijuot į Varšuvos konservatoriją. 1911 m. aš ir pradėjau per kelerius metus bent po 4 mėnesių vasaros laiku ten pastudijuoti.

*

Kai Čiurlionis atvykdavo į Plungę, dekanas pavesdavo jam visą didelį svečių kambarį. Čia Čiurlionis užpildydavo jį atsivežtais paveikslais, juos dar taisydavo, naujus kurdavo. Daugiausia jis sukinėdavosi prie paveikslo "Rex". Kai kurdavo, tomis dienomis pietauti neidavo, tik Zosė, tyliai įėjusi kambarin su valgiu, palikdavo pietus jo "atelje" ant staliuko. Apiamai pas dekaną lankydavosi daug svečių, bet į Čiurlionio kūrybos kambarį šeimininkas svečių nevesdavo. Bet kai kurią dieną Čiurlionis atsipalaiduodavo nuo darbo, jis pats pakviesdavo svečius pasižiūrėti jo paveikslų.

(Nukelta į 2 psl.)

M. K. Čiurlionis — Iš "Žiemos" ciklo

M. K. Čiurlionis — Iš "Žiemos" ciklo

Šiame numery:

- Kalėdos mūsų poezijoje.
- Šitiuo paneigiame istorijos pasmerkimą.
- Pora vasarų Plungėje su Čiurlioniu.
- Tautos istorijos pabiros — 1915 metai.
- Įsijungiant į dvasiškių ir pasauliškių dialogą.
- Česlovo Grincevičiaus novelė.
- Nauja ir nekasdieniška.
- M. Motekaičio fortepijono rečitalis.
- A. Smetonos koncertas Bostone.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

PLUNGĖJE SU ČIURLIONIU

(Atkelta iš 1 psl.)

Laisvais vakarais, po vakarienės eidavome į svečių kambarį, kur Čiurlionis skambindavo 2—3 valandas. Dažniausiai pradėdavo Beethoveno 3-ja sonata, po to sekdavo 8-ji, po to jau kas papuolė: Bacho fugas, invencijas, preliudus, suitas, Chopino balades, visa eilę nokturnų ir kt. Gale pradėdavo improvizuoti preliudus, išvystydavo liaudies melodijom s fugatas, fugas ir kita. Baigdavo savo jau anksčiau parašytais kūrinjais, o dažnai ir Chopino koncert niu polonezu. Pianinas (ne fortepijonas) čia buvo visai geras, nes dekanas jį buvo nupirkęs Zosės malonumui, kuri dažnai taipgi skambindavo Bacho su tas ar Chopino nokturnus. Čia tenka pastebėti, kad Čiurlionis skambindavo, net pakartodamas, labai nuotaikingą savo preliudą, vaizduojantį varpus, skambančius vakarinei maldai. Tikrai tai labai nuotaikingas dalykėlis, nesunkus, ir ga la, kad jis mūsų šeimose muzikos mėgėjų yra lyg primirštas, neskambinamas, o būtų kuo pasidž augti. M. K. Čiurlionis buvo pu kus pianistas, turėjo lengvą ir lakią techn ką, viską skambindavo koncertiniai su dideliu užs degimu ir muzikalumu. Ypatingai dž augdavosi, mprovizuodamas liaudies melodijų įvairius išvystymus, ypač būdavo laimingas, kai surasdavo kokią seną originalią liaudies melodiją. Tada visiems aiškindavo ir nurodinėdavo jos grožybes. Variacijas "Bėkit bareliai" buvo galvojęs išvystyti į didelius ir sudėtingus kūr nius, juos bendrai apjungdamas. Taip bent buvo ne kartą prasitaręs, "Bėkit barel ai" variacijas skam bindamas ir toliau jas vystydamas. Dabar išle stosios tos temos variacijos, remiantis anų laikų kompozitoriaus pasisakymais, atrodo, yra tik didelio darbo pradžia.

*

Rudeniop Čiurlionis išvyko Petrapilin. Grįžo Plungėn gruodž o gale ir 1909 m. sausio 1 d. netoli Plungės, Salantų parapijos filijoje Šateikiuose susi uokė su Sofija Kymantaite. Juodu sutuokė dėdės dekano art mas draugas kun. Bajoriūnas. Neatėjo tada man, kaip jaunam žmogui, galvon mintis pas te rauti, kodėl visa tai ne įvyko Plungėje, ir kodėl juodu esutuokė Zosės dėdė — Plungės dekanas.

Po to greit Čiurlionis su žmona išvyko Petrapilin. Žmonos motina (Kymantienė) siųsdavo jiems Petrapilin rūkytas dešras, kumpius, lašinius, o aš padėdavau sudaryti tų gėrybių siuntinius ir ant jų užrašyti adresus. Atsimenu, siuntinius ruošiant, motina vis labai verkdavo, dūsaudavo, bet man niekada neatėjo galvon paklausti, kodėl ji taip verkia.

Vasarą, Č urlioniams vėl atvykus į Plungę, klebonijoje, kaip sus tuokusiųjų porai, nebuvo patogu gyventi. Tada jiedu keletą sava čių gyveno dėdės tvarkomame ūkyje, kelių "viorstų" nuotolyje nuo Plungės, vadinamame "parap jos folvarke", nes tas stambus ūkis priklausė parapijai. Ūkyje tada šeimininkavo kita dekano sesuo Kaušienė. Ten jos globoje abudu Čiurlioniai ir džiaugėsi kaimiškais vasaros malonumais.

*

Kai Čiurl onis dar 1908 m. gyveno Plungėje, dažnai išeidavo su savo sužadėtine pasivaikščioti Kartenos - Kretingos keliu, kur m esto pakraštyje, prie

M. K. Čiurlionis — Šaulys (iš "Zodiako ženklų" ciklo)

to kelio buvo seni parapijos kapai. Jis tų kapinių mano akivaizdoje yra padaręs keletą škicinių apmatų, nes kai jam skersai kelio pasimaišydavau, vis pakviesdavo drauge pavaikščioti. Tada jisai dažnai man pasakodavo prisiminimus iš tų laikų, kai jis dar mokėsi Plungėje. Ypat ngai atgimdavo, kai ats durdavome milžiniškame kun gaikščio Oginskio parke. Čiurlionis tada lyg paskęsdavo praeitin, rodydavo vietas, kur, kada ir ką čia grojo ir pan. Gaila, tada tų smulkmenų neužsi rašiau, o jų buvo daug ir labai įdomių, tačiau detales dabar jau sunku prisiminti.

Čiurlioniui labai patiko, kad aš bažnyč oje, dekanui atnašaujant mišias, grodavau Bacho veikaliukus, kuriuos jis skambino pianinu. Jis įsitikino, jog ir aš šiek tiek "nusimanau" apie muziką. Tada Čiurlionis man daug kalbėdavo apie kompoziciją, o aš jo pastabomis mielai naudojausi, nes tais laikais jau buvau kai ką parašęs, pvz. trio dviem smuikams ir fortepijonui. Gaila, kad man tada nieks nepatarė imti pas Čiurlionį muzikos teorijos pamokas. Bet š aip ar taip, kiek iš jo pasikalbėjimuose (tikrumoj jis vienas man kalbėdavo ir viską aiškindavo bendruose pasivaikšč ojimuose) gavau žinių, jos buvo man labai vertingos, todėl ir norėčiau jį laikyti pirmuoju savo mokytoju kompozicijos srityje.

*

1909 m. vasarą atvyko į Plungę jo brolis studentas Stasys, buvęs nepriklausomoje Lietuvoje susis ekimo ministeriu, ir jaunesnis brolis Jonas, kuris tada buvo mano tikras favoritas, vėliau buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas. Išvažiuodamas jis padovanojo man M. K. Čiurlionio nemažai savo ranka nurašytų kūrinių sąsiuvinių, kurie laike karo taip ir žuvo. M. K. Čiurlionis dažnai, gatvėm eidamas, apsisiausdavo palerina. Į ją įsiviniojęs ir skrybėlę ant garbanotų ilgų plaukų užsidėjęs, atrodydavo labai savotiškai. Plungės parapijos žmonės, kai jį pamatydavo taip savotiškai atrodantį, gerokai stebėdavosi, et sužinoję, jog Čiurlionis gyvena klebonijoje ir dar rengiasi vesti dekano sesers dukterį, velgdavo į jį tik su didele pagarba. Po 1909 metų jau nebe ko su Čiurlioniu daugiau besusitikti.

—o

— Amerikoje įvairius tyrinėjimo darbus dirba 130,000 mok slininkų. Jų skaičius kasmet auga.

PANEIGIAME ISTORIJOS PASMERKIMĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

ni žmonės aptariami intymia, lyg humoristine kalba, kaip svečiuose prie kavutės, o kiti — sustingusiais, formalios kritikos terminologija persunktais sakiniais, kurių prasmė vos įžiūrima svetimžodžių tankumyne. Gal čia pasireiškia du skirtingi redaktorių temperamentai? Štai komentaras apie Albiną Valentiną: "toks yra Albinas Valentinas iš tikrųjų, nors kai kada gali pas rodyti jis kitoks iš po pekliškos knygos antvožo" (beje, kas čia per pekliška knyga?). O štai apie Algirdą Landsbergį: "Landsbergio beletristikos stiliaus konstruktyvumas, pasąmoninio psichologinio prado iškėlimas, neretas dialogo rafinuotumas rikiuoja jį į mūsų moderniųjų beletristų eiles".

Vs dėlto, negali būti jokių abejonių dėl didelės šio beletristikos tomo vertės. Darbas buvo sunkus, atsakingas, redaktoriai jo ėmėsi su meile ir pasišventimu ir atliko didelį ir vertingą žygį, už ką jiems priklauso mūsų nuoširdi ir pilnai užpelnyta pagarba.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

DEKORAVIMAS
IŠ VIDAUS IR IŠ LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi.
J. RUDIS Tel. CLiffside 4-1050

MOVING
K. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto vidumai ir pilna apdrauda
2047 W. 67 PL. WA 5-8063

RINOS IR NUTEKAMIEJI
VAMZDŽIAI
Ekspertiškai uždedam naujus ir taisome senus. Pilnai apsidraudę. Darbas garantuotas.
A. ABALL ROOFING CO.
LA 1-6047 arba RO 2-8778

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. bandažai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligonia, primami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res. telef. WAlbrook 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: kasdien nuo 9 - 3 val vak. Šeštadieniais 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-1042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, res. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr. penkt 1-5 treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v., Šeštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet.
Ligonius priima pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1—3 ir 6-8 val vak
Šešt. 12—3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm., antrad., ketvirt ir penkt nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v
Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 4 iki 9 v. v.; šešt. 11 iki 4 val. popiet; arba susitarus.

Tel. ofiso RO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

Tel. GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad. tik susitarus

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12—4 p. p. 6—8 val. vak. Šeštad. 12—4 val., trečiad uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p., Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168.
Res. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773. Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str
Valandos: pirmad. ketvirt. 6—8 antrad., penkt. 1—4
Priiminėja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Specialybė — vidaus ligos
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.
Šešt. 9 v. r. — 2 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
Vidaus ligos
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill
Telef. ofiso: PUllman 5-6766
Namų: BEverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v. šešt 1-2 p. p. ir treč. uždaryta

Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p.
Išskyrus trečiadienį

TEL. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290.

Dr. Ant. Rudokas, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
1455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 val p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniais uždaryta: šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

Rez. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofisas: 2750 W. 71 Street, telefonas 925-8296.
Res. tel. WA 5-3099.
Valandos: 10—12 r. ir 7—8 v. vak., šešt. 10—12 v. ryte.
Kitas ofisas: 4644 So. Ashland Ave., tel. CL 4-2896
Valandos: 2—5 p. pietų kasdien.
Sekmadieniais ir trečiadieniais abu ofisai uždaryti.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6198
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priiminėja ligonius tik susitarus
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 p. p.
Treč. ir šeštad. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 6—8 v. v.
Tik svarbiais atsitikimais susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3156
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį.

TAUTOS ISTORIJOS PABIROS

1915 metai

a. **Consortium.** — 1914 m. prasidėjus I Pasauliniam karui, lietuviai pradėjo ruoštis savarankiškam gyvenimui. 1915. VIII. 18 vokiečiams okupavus Lietuvą, atrodė, situacija pasidarė palanki. Vilniuje grupė lietuvių viešai ir slaptai pradėjo ta kryptimi veikti, bet susidūrė su kieta okupanto ranka. Vokiečiai pradžioje Vilnių laikė lenkų miestu. Nežiūrint blogų sąlygų, buvo greitai suorganizuoti politiniai būreliai, kurie rūpinosi Lietuvos ateitimi.

Vilniaus inteligentai (1915. XII. 4) susirinko į Rūtos klubą, kur A. Janulaitis skaitė Prūsų landtago nario Gaigalaičio brošiūrą "Litauisch — Baltische Frage", kurioje buvo svarstoma Lietuvos ateitis. Diskusijose iškilo propagandos ir informacijos biuro reikalas, Lietuvos etnografinės sienos ir t. t. Už savaitės įvykusiame toje pačioje vietoje susirinkime buvo išklausytas dr. J. Šaulio pranešimas iš Rohrbacho knygos "Russland und wir". Diskusijose aptarti kovos būdai prieš lenkų keliamą vokiečiams mintį — Lietuvą prijungti prie būsimos Lenkijos. Dar po savaitės (XII. 18) Rūtos arbatos klubas jau buvo gimęs. Janulaitis buvo iškėlęs (XII. 28) ne priklausomybės reikalą, bet politiniam klausimui nei vieta, nei pobūdis netiko.

Po Naujų Metų prasidėjo susirinkimai, vadinami ketvirtadieniais, kuriuose buvo nauji dalyviai, aiškaus politinio nusistatymo. Antrame ketvirtadienio susirink me (1916. I. 27) dalyvavo vienuolika asmenų (J. Basanavičius, kun. Dogelis, Grajauskas, Janulaitis, Kairys, Klimas, Kymantas, kun. Kukta, J. Šaulys, A. Smetona ir Stulginskis). Vėliau šis būrys padidėjo (Kun. Stankevičius, Šernas, J. Vileišis ir Domaševičius). Būrelis daug posėdžiavo. Visi diskutuotieji klausimai buvo grynai politiniai ir praktiniai, iškelti okupacijos sąlygų: reikalas propagandos, laikraščio ir slaptos proklamacijos. Šios grupės svarstomi klausimai ėjo ilgu keliu, o gyvenimas kėlė vis naujus reikalus ir reikalavo greito reagavimo. Todėl šis būrys, gavęs inteligentijos būrelio vardą, suiro. Po to greitai (balandžio 24 d.) buvo suorganizuotas naujas būrelis, į kurį įėjo: Basanavičius, Dogelis, Klimas, Šaulys ir Smetona. Vėliau pakviesta: Biržiška, Janulait s, Kairys, Stulginskis ir Zmuidzinavičius. Šį būrelį sudarė vadovaujantys politikai, kurie paruošė memorandumus okupantų valdžiai, siuntė į užsienį delegatus, įsteigė atstovybes, diskutavo politinės orientacijos klausimus, organizavo etnografines studijas, suplanavo Lietuvos konferenciją, išleido laikraštį ir t. t.

Dėl nežinomų priežasčių 1917 m. šis būrelis gavo Consortium vardą. Į šį būrelį buvo priimti: A. Gylys, kun. Brazys, D. Malinauskas, o dar vėliau: Stačinskas, kun. Kukta, kun. Reinys. Consortium sudarė penkių asmenų (M. Biržiška, Klimas, Šaulys, Smetona ir Stankevičius) biurą, kuris šaukė dažnus susirinkimus ir vykdė nutarimus, pvz. atsakė į Lietuvos lenkų memorandumą, siūlantį Vokietijos kancleriui Lietuvą prijungti prie Lenkijos. Nariai rinkdavosi išklausyti biuro pranešimų ir diskutuoti klausimų. Visa tai vyko slaptai, vokiečiams nežinant. Dažniausiai buvo renkamasi Basanavičiaus kambariuose, kurie buvo sename vienuolyne, sujungtame su Šv. Mykolo bažnyčia

Taip vyko darbas Lietuvoje. Žvilgterkime, ką veikia tuo pačiu metu kitų kraštų lietuviai.

b. JAV lietuviai šelpia nuo karo nukentėjusius. — Kai pasiekė žinia JAV lietuvius apie Lietuvą ištikusią nelaimę Pirmojo pasaulinio karo metu, šio krašto lietuviai pradėjo rūpintis jos vargo sumažinimu. Jau 1915 m. viduryje (1915. VI. 5) Lietuvių komitetas nuo karo nukentėjusiems šelpti atsiuntė į JAV muziką St. Šimkų rinkti aukų, kuris, karui siaučiant, čia užsibuvo iki 1920 metų. Šimkus per visą savo buvimo laiką surinko $26,000.00.

Jau 1915 m. pradėta rinkti drabužius siuntimui nuo karo nukentėjusiems Lietuvoje. Po pusmečio Brooklyno Lietuvaičių komitetas laivu "Kursk" per Amerikos Raudonąjį kryžių išsiuntė 19 skrynių — dėžių surinktų drabužių lietuviams pabėgėliams Rusijoje, nes į Lietuvą buvo neįmanoma siųsti. Tais pačiais (1915) metais iš Amerikos pasiųsta $3500.00 "Globos" draugijai Prūsų lietuviams šelpti. Šv. Vincento Paulie č o Rėmėjų draugija surinko visą laivą drabužių, vieno milijono dol. vertės. Vien pergabenimas kainavo $7000.00. Be to, per vysk. Karevičių ir per Lietuvos misiją pasiųsta į Lietuvą $39,000.00. Vysk. Pr. Karevičius 1916 m. grįžo iš Rusijos į Lietuvą su informacija ir 60,000 rublių (lygu $10.909.00).

1916. XI. 1 įvyko visoje Amerikoje prez. W. Wilsono proklamuota "Lietuvių Diena". Ta proga daik tais ir pinigais Lietuvos naudai gauta apie $300,000.00

Šveicarijoje karo metu buvo nemaža Lietuvos dvarininkų. Jų inicityva 1915 m. gale buvo sudarytas Friburge Generalinis komitetas aukoms rinkti nukentėjusiai nuo karo Lietuvai. Kai šis komitetas kreipėsi į JAV lietuvius aukų, tai jie nekreipė į tai dėmesio, nes komitetas buvo dvarininkų įtakoje. O 1916 m. atvykę iš Rusijos Centrinio komiteto įgaliotiniai — M. Yčas ir kun. J. Žilinskas — surinko gražią sumą — $43,094.46. Jie aplankė daug lietuvių kolonijų, rinkdami aukas, išlandžiojo po Amerikos Raudonojo kryžiaus įstaigą, Rockfelerio fondą ir kitas labdaros įstaigas.

Lietuviams po ilgų pastangų pavyko išsiprašyti iš popiežiaus "Lietuvių Dieną", skirtą 1917. V. 20. Buvo renkamos tą dieną aukos viso pasaulio bažnyčiose šelpti nuo karo nukentėjusiems Lietuvoje. JAV lietuviai surinko $127,000.00. O su viso pasaulio lietuvių surinktomis aukomis siekė apie $200,000.00.

Į Vilniaus konferenciją iš Šveicarijos buvo nuvykę trys atstovai. Ta proga kun. A. Steponaitis iš Lithuanijos šalpos fondo Suvalkijoje paliko 15,000 rublių, o kan. K. Olšauskis Kaune paliko apie 150,000 rublių.

1917 m. pabaigoje (XII. 8) New Yorke, Aliantų bazare, įvyko "Lietuvių Diena" su lietuvių meno paroda, choro dainomis ir t. t. Gauta dalis pelno — $1857.72 nukentėjusiems šelpti Lietuvoje.

Pirmojo pasaulinio karo metu daug lietuvių karių pateko į vokiečių nelaisvę. Šveicarijos lietuvių draugija "Lituania" sudarė komitetą rūpintis šių nelaimingųjų likimu, kurių skaičiuje buvo ir iš Lietuvos išvežtieji žmonės darbams. 1915 m. pradėta susisiekti su lietuviais belaisviais Vokietijoje, kurių Vokietijoje ir Austrijoje buvo apie 20,000: karo belaisviai ir tremtiniai iš Lietuvos — seniai, vaikai ir moterys. Visi skundėsi nepakankamu maitinimu ir prašė pagalbos. "Lituanijos" komitetas kreipėsi į visų kraštų lietuvius, prašydamas aukų belaisvių šelpimui. Ir gavo iš Didž. Britanijos, Rusijos, bet daugiausia iš JAV, nes šio krašto lietuviai belaisvių šelpimui ir Liet. informacijos biuro išlaikymui išleido $120,000.00.

c. Amerikos Lietuvių tautos taryba. — Chicagoje įvykęs (1914 m.) Amerikos lietuvių politiškasis seimas nutarė sudaryti lietuvių tautos tarybą. Jos sudarymas turėjo įvykti 1915 metų pradžioje. Laikina taryba seimas paskyrė Tautos fondo valdybą. Ši, vykdydama seimo nutarimą, pakvietė visas Amerikoje esančias didžiąsias organizacijas atsiųsti atstovus. Į pakvietimą teigiamai atsiliepė tik katalikiškos organizacijos. Iš atsiliepusiųjų ir buvo sudaryta 1915. II. 10 Lietuvių tautos taryba Chicagoje, kuri nuo 1916. IX. 26 suvažiavimo Brooklyne buvo vadinta Amerikos Lietuvių tautos taryba. Buvo nutarta, kad į ALTT gali siųsti kiekviena didžioji legali Amerikos lietuvių organizacija savo seimuose išrinktus atstovus. Ji yra bepartyvė organizacija, norinti suvienyti visas Amerikos lietuvių sroves. (Vėliau ji vadinta Amerikos Lietuvių taryba. Sutrumpintai — ALT).

ALT tikslas — išgauti Lietuvai politiškąją laisvę; palaikyti artimiausius ryšius su panašia tautos įstaiga Lietuvoje (vis vien, ar ji būtų vieša, ar slapta); rūpintis visais Amerikos lietuvių viešaisiais reikalais: politikos, švietimo, auklėjimo (tautos dvasioje), organizacijų ir t. t.

Pirmasis didelio masto tarybos žygis buvo 1915. IV. 20 lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis išleista peticija, reikalaujanti Lietuvai pilnos autonomijos ir sujungimo visų lietuviškų žemių, būtent: Kauno, Vilniaus, Suvalkų ir Gardino gubernijos ir Klaipėdos, Tilžės, Gumbinės ir Karaliaučiaus apskričių. Po šia peticija buvo surinkta apie 120,000 parašų. Vėliau, kai buvo nusistatyta Lietuvai reikalauti pilnos nepriklausomybės, peticijos tekstas buvo atitinkamai pakeistas ir surinktas milijonas parašų.

(Bus daugiau)

ĮSIJUNGIANT Į DVASIŠKIŲ IR PASAULIŠKIŲ DIALOGĄ

Atsakymas prof. Antanui Maceinai

KUN. PETRAS CELIEŠIUS

(Tęsinys iš praeito šeštadienio)

3) Egzistencinis apaštalavimo klausimas.

Ar pasauliškiai santykiauja su dvasiškiais kaip du luomai, ar kaip skirtingi veikėjai?

Šiuo klausimu autorius nieko nauja neiškelia, nes jis tėra anų dviejų klausimų tolimesnės eigos mąstymas. Trečiasis klausimas yra tik anų klausimų sprendimo pritaikymas.

Kadangi visi krikšto ir sutvirtinimo sakramentu atžymėtieji yra įjungti į Kristaus mistinį kūną ir visi turi rūpintis to kūno klestėjimu, tai aišku, kad visi šiuo požiūriu yra mistinio kūno bendradarbiai. Jie turi skirtingas funkcijas, bet jie yra to paties kūno nariai ir visi dirba to kūno gerovei. Jeigu bendradarbiai — taigi ir draugai, be luominio skirtumo. Į iškeltąjį klausimą galime dabar atsakyti taip: ontologiniu arba dogmatiniu požiūriu dvasiškiai ir pasauliškiai tarp savęs santykiauja kaip dvejopi veikėjai toje pačioje Bažnyčioje. Tada ir hierachija yra ne luomas, bet principas, kuris eina per visą Bažnyčią, pradedant popiežium ir baigiant eiliniu Kristaus Bažnyčios nariu. Tačiau skirtingas atsakymas turi būti jurisdikcijos požiūriu.

Kad aiškiau vieni kitus suprastume, turime tiksliau nustatyti jurisdikcijos sąvokos kilmę ir esmę.

Katalikų Bažnyčios jurisdikcijos pradžia rišasi su Jėzaus Kristaus buvimu žemėje. Jis, duodamas savo naujai steigiamai Bažnyčiai matomąjį pavidalą, išskyrė iš mokinių tarpo dvylika ir iš jų sudarė apaštalų kolegiją. Jiems suteikė galią mokyti žmones ir teikti sakramentinę malonę. "Man duota visa valdžia danguje ir žemėje. Eikite tat ir mokykite visas tautas, krikštydami juos vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios ir, mokydami juos, laikykite visa, ką tik esu jums įsakęs. Ir štai aš esu su jumis visas dienas, iki pasaulio pabaigai" (Mat. 28, 18—20).

Mokymo ir sakramentų teikimo galią Jėzus suteikė ne personališkai, bet apaštalų kolegijai, kaipo tokiai. Del to, mirus apaštalams, ta galia nepasibaigė, bet perėjo į apaštalų įpėdinių kolegiją — į Kristaus Bažnyčios vyskupus visumoje, nes Kristus pažadėjo pasilikti toje kolegijoje "per visas dienas iki pasaulio pabaigai". Ši vyskupų kolegijos galia yra ordinarinė galia — paremta dieviškąja teise. Ji yra gaunama su pačiais vyskupo šventimais (konsekracija). Ji yra dieviškos kilmės ir negali būti kvestijonuojama.

Aiškumo dėlei turime prisiminti, kad vyskupų mokymo galia, nors ji yra ir dieviškos kilmės, yra suteikta vyskupų kolegijai, kaipo tokiai. Tai reiškia, kad jie, mokydami visos kolegijos vardu, yra Kristaus įgalioti ir apsaugoti nuo mokymo (suprantam — tikėjimo) klaidos. Tokie atvejai yra visuotini Bažnyčios vyskupų susirinkimo nutarimai. Pavieniai vyskupai, kalbėdami ne visos kolegijos vardu, bet savo, tos tikėjimo neklaidingumo privilegijos neturi. Tačiau, nors jie kalbėtų pavieniai, bet komunikuotųsi su visa vyskupų kolegija ir šv. Petro vietininku žemėje ir mokytų tikėjimo bei moralės dalykų — jie skelbtų Kristaus mokslą neklaidingai. Šias ribas aiškiai nusako "De Ecclesia" konstitucijos ketvirtas skyrius: "Nors individualūs vyskupai neturi neklaidingumo privilegijos, tačiau jie, kad ir išsisklaidę po pasaulį, skelbia Kristaus doktriną neklaidingai, jeigu jie laikosi tarp savęs ir su Petro įpėdiniu komunikacijos ryšių ir autentiškai moko tikėjimo ir moralės dalykų, vienodai sutardami, kad tam tikras dalykas yra definuotai būtinas" (n. 24). Tai yra ordinarinė aukštosios dvasiškijos galia, pagrįsta dieviškąja teise. Joje slypi du momentai: pašventinamasis ir mokomasis. Pirmasis kyla iš vyskupų konsekracijos, o antrasis — mokymo galios momentas — yra dalyvinio pobūdžio. Jei vyskupas, kaip jau matėme iš konstitucijos citatos, yra įsijungęs bendron vyskupų kolegijon ir vieningai su kitais moko tikėjimo ir moralės dalykų. Už kolegijos ir Apreiškimo ribų vyskupų mokomasis autoritetas yra ne dieviškosios teisės, bet istorinio pobūdžio. Šiuo požiūriu jie yra kultūros istorijos dalyviai (matematikai, gamtininkai, istorikai, menininkai, kūrėjai...). Šiuo požiūriu jie gali būti vienų dalykų mokytojai, o kitų dalykų mokiniai. Jie gali semtis Apreiškimui ir teologijai interpretacinės medžiagos iš bet kurių atitinkamų šaltinių ir pasauliškių autoritetų. Pasisavinta medžiaga priklauso istorijai, o formalus sprendimas — dieviškai teisei.

Kalbant apie žemesniąją dvasiškiją (kunigus, diakonus), jie savaime turi tik iš atitinkamų sakramentų išplaukiančią galią, kuri yra dogmatinio pobūdžio. Šiuo požiūriu jie turi siauresnę sakramentinę galią už vyskupus, bet platesnę už pasauliškius. Vyskupai gali teikti septynis, kunigai penkis, o pasauliškiai tris sakramentus. Tačiau žemesnieji dvasiškiai neturi mokomosios Bažnyčios galios. Jie naudojasi mokomąja galia tiek, kiek vyskupai juos įgalioja. Taigi jų mokomoji galia yra delegacinio pobūdžio (delegata sed non ordinaria) — priklauso istorijai.

Be sakramentinės ir mokymo galios Kristaus Bažnyčioje yra dar **valdymo galia.** Kristus, sudaręs iš mokinių apaštalų kolegiją (nuosekliai vyskupų kolegiją), joje išskyrė dar vieną asmenį ir įgaliojo jį būti vyriausiu ganytoju. "Ganyk mano avis... ganyk mano avinėlius" (Jon. 21, 15—17). Ganymo simboliu apaštalui Petrui buvo suteikiama galia valdyti visus: tiek dvasiškius, tiek pasauliškius. Ta valdymo galia perėjo į šv. Petro įpėdinį - popiežių. Dabartinėje Kristaus Bažnyčioje aukščiausiąją valdymo galią turi popiežius, šv. Petro vietininkas. Kadangi ji yra dieviškos kilmės — paties Kristaus suteikta, todėl ją vadiname aukščiausiuoju Bažnyčios autoritetu, niekuo neribota ir nuo jokios žemiškos valdžios nepriklausanti. Tai yra aukščiausias bažnytinės jurisdikcijos laipsnis. Sekantis jurisdikcijos laipsnis yra vyskupų valdžios galia.

Hilde Schuerk - Frisch (vokietė) **Grįžtančio sūnaus laukiantis tėvas**

Nors vyskupai konsekruojant savaime tampa vyskupų kolegijos pilnateisiais nariais (taigi jie turi pašventimo, mokymo, valdymo ir teisimo galią), tačiau jurisdikcijos požiūriu jie valdymo galios vykdymą gauna iš popiežiaus. Minėtos konstitucijos trečio skyriaus n. 27 aiškiai išreikšta: "Jų (vyskupų — P. C.) galia, kurią jie asmeniškai vykdo Kristaus vardu, yra savaiminė, ordinarinė ir betarpiška, tačiau jos vykdymą galutinai reguliuoja aukščiausias Bažnyčios autoritetas; dėl to ji gali būti dėl Bažnyčios ir tikinčiųjų gerovės tam tikram kiekyj apribojama".

Iš pateiktos konstitucijos citatos matome, kad vyskupų jurisdikcija remiasi dalinai dieviškąja teise ir dalinai bažnytine teise. Dėl to ir ne visai aišku, ar vyskupų jurisdikcija dogmatinio, ar istorinio pobūdžio. Jeigu savo kilme ji yra dogmatinio (jure divino) pobūdžio, tai bent savo turiniu ji gali būti istorinė. Vadinasi, priklauso nuo laiko ir vietos sąlygų, nuo vyriausio ganytojo asmens nuovokos, nuo kultūrinių iššūkių ir panašiai.

Tačiau visai neabejotina, kad kitų dvasiškių (ne vyskupų) jurisdikcinė galia yra grynai delegacinio pobūdžio, priklausanti nuo savo ir vietos ordinaro. Vyskupai pagal laiko ir vietos reikalavimus suteikia dvasiškiams įgaliojimus administruoti parapijas, vesti mokyklas, prieglaudas ir visokios rūšies katalikiškas institucijas.

Juo labiau pasauliškių teisė bažnytiniuose reikaluose priklauso nuo vietos ordinaro vyskupo, arba jo įgalioto asmens. Taigi ir katalikų apaštalavimo misijoje jurisdikcinis momentas tiek žemesniųjų dvasiškių, tiek pasauliškių yra istorinio pobūdžio. Praktiškame gyvenime veikdami turime laikytis įgaliojimo ribų ir neperžengti jurisdikcinės teisės.

Norint atsakyti į klausimą, ar egzistencinėje plotmėje (praktiniam gyvenime) pasauliškiai yra tik dvasiškių veikimo įrankiai, ar draugiški bendradarbiai ir ar čia susitinka du skirtingi luomai, ar tik skirtingų funkcijų bendradarbiai, turime pateikti atsakymą daugiaprasmėj formoj. Dogmatiniu požiūriu visi dvasiškiai ir pasauliškiai esame skirtingų funkcijų bendradarbiai, nors ne vienodos sakralinio charakterio apimties, arba ne vienodo laipsnio. Jurisdikciniu požiūriu esame skirtingi. Dieviškos teisės jurisdikcija nau dojasi tik popiežius. Vyskupai, kaip matėme, yra jau dalinai apriboti, o žemesnieji dvasiškiai ir pasauliečiai savo jurisdikciją bažnytiniuose dalykuose gauna tik iš atitinkamo vyskupo ordinaro. Tačiau pasauliškiams pavedamos kurti, laikyti, valdyti ir spręsti katalikiško apaštalavimo institucijos, palaikant ryšį su bažnytiniu autoritetu. Atsakymas, kaip matome, nėra jau taip paprastas, kaip klausimas: arba... arba... Tam tikru požiūriu — taip ir tam tikru požiūriu — ne.

O kas liečia luomo reikalą, tai tas klausimas teologiniu požiūriu yra visai neaktualus. Luomų problema yra sociologijos objektas. Apaštalavimo misijos atveju kaip kas nori, taip gali dvasiškius vadinti luominiu žmogum, ar bendradarbiu. Daug svarbesnis reikalas, kokioje dvasioje apaštalaujama ir ko siekiama. Jei misijų darbas atliekamas Dievo ir žmogaus meilės ženkle, tai luominis klausimas savaime pranyksta. O jei toje srityje siekiama garbės ir karjeros, tai ir broliškiausias pavadinamas išblėsta ir netenka misijinio sėkmingumo. Teisingai jau šv. Augustinas dvasiškių ir pasauliškių santykį apibūdino sakydamas: "Kai pamąstau, kas aš esu dėl jūsų — mane baugina, o kas aš esu su jumis — mane suramina. Dėl jūsų aš esu vyskupas, o su jumis aš esu krikščionis. Pirmasis dalykas reiškia pareigas, pastarasis — Dievo malonę; pirmasis — pavojingumą, pastarasis — išganymą" (Serm. 340, 1 P.L. 38,1483).

Sutraukiant viso pokalbio mintis į dialoginę formą galima trumpai atsakyti sekančiu būdu.

— Ar pasauliškių pakvietimas apaštalauti yra dogmatinio ar grynai istorinio pobūdžio?

— Abiejų pobūdžių. Kiekvieno krikščionio pašaukimas apaštalauti yra savaime dogmatinio — savo krikščionišku gyvenimu ir istorinio — bažnytinės teisės požiūriu.

— Kame tad glūdi pasauliškių apaštalavimo šaltinis — krikšto bei sutvirtinimo sakramentuose ar hierarchijos pavedime?

— Abiejuose. Krikšto bei sutvirtinimo sakramentų pagrinde glūdi sakralinis charakteris, o hierarchijos pavedime misijinis pasiuntimas (missio canonica). Pirmasis žmonių pašventimui, teikiant kai kuriuos sakramentus ir už juos meldžiantis, o antrasis žmonių mokymui, aiškinant viešai tikėjimo tiesas.

— Kas naujo dabartiniame apaštalavime apart krikščioniško pareigų atlikimo?

— Principiškai nieko nėra nauja, o metodiškai labai daug. Principiškai sakralinis krikščionio charakteris nesikeičia. Metodiškai — pasauliškiams duodama daug iniciatyvos vesti misijinį darbą ne tik religiniu atžvilgiu, bet ypač visoj kultūri-

(Nukelta į 7 psl.)

Česlovas Grincevičius

Gerbiamieji,

Kai jūs vėl kada mūsų senoje tėvynėje keliausite iš vakarų nuo Kauno ar Ukmergės ir staiga tarp kalnelių ir pušynėlių išvysite gal kelias dešimtis įvairiausių bokštų, bokštelių, varpinių, bažnyčių ir kitų grožybių, gal būt tada valandėlei nustosit žado ir nejučiomis ištarsite: "Taip tave pažįstu tu mano amžinasis Vilniau, kuris maloniai sužeidei mano širdį". Įsižiūrėkit gerai, ar tarp varpinių tebėra žemutinės pilies aukštas bokštas, kurio smaigaly ant vienos kojos sukinėjas gaidys. Aišku, sakysit, seniai nebėra nei pilies, nei tokio bokšto. Šimtmečių dantys ir svetimųjų parako dūmai tą miesto įžymybę pavertė niekais.

O buvo tikra Vilniaus įdomybė tas pilies bokštas su gaidžiu. Sakote: kas čia tokio, juk anais senais laikais visur Europoje buvo pilna tokių bokštų su gaidžiais. Taip, buvo su metaliniais gaidžiais, vėtrungėm, bet su tikru, gyvu gaidžiu tai tik Vilnius atmena. Neįtikėtina? Vilnius pilnas visokių dar labiau neįtikimų istorijų.

Teisybė, ta visa istorija labai romantiška ir panaši daugiau į pasaką, ir jos antraštė, rodos, nieko bendro neturi su visa ta ilga, nuobodžia įžanga ir vadinasi

VYSKUPO KATINAS

Istorija prasideda šitaip: anais šviesiais laikais prakilnaus Vilniaus vyskupo Valerijono Protasevičiaus kieme patogų gyvenimą turėjo senas, mylimas, daug kažkokių nuopelnų turįs, dar iš Kražių laikų atsivežtas katinas Murkulis. Murkulis ir pasižiūrėti buvo dailus: juodas, blizgantis, švarus aksominis kailis, pakaklė balta, sidabrinė žvaigždė. Kur jūs kitą gražesnį esat matę? Taigi vieną saulėtą spalvoto rudens dieną įžymusis katinas Murkulis, palypėjęs ant vyskupo rūmų stogo, savo įprastoj vietoj, kamino užuovėjoje po sunkių darbų ilsėjosi ir atliekamu laiku nuo savo aukštumos apžvelgdavo miesto įžymybes. O tų katiniškų įžymybių regėjo nemažai: antai Pilies aikštės antroj pusėj senio Živagogo mėsinė, tenai panery kita, Vilnelės skersgatvy pieno košimo namai, o prie malūno prisiglaudusi gerojo Izaoko kepykla, o kepykloj juk bandelės su lašiniais. Kepykla dar ir tuo garsėjo, kad ten buvo uždrausta lankytis miesto šunims, o prieš kates Izaokas tiesiog kepurę nusiimdavo.

Murkulis savo patogioj vietelėj jau norėjo bent kiek snustelti, kai labai neįprastu dienos metu, po piet, darbo dieną staiga pradėjo skambinti visais katedros varpais, čia pat jam beveik panosėj. Supykęs Murkulis protesto ženklan rengėsi demonstratyviai nuo stogo pabėgti, kai varpai atsiliepė ir kitų bažnyčių. Kaip per Velykas. Ramybės, vadinas, nėra.

Miestas išprotėjo. Argi jie nežino, kad kasdien tokiu laiku mano poilsio metas? Ar nežino, kad nuo triukšmo, kaip ir lietaus, gali nukentėti mano kailis? Kodėl mano toks išmintingas šeimininkas vyskupas vis dar neuždraudžia varpais skambinti ir lietui lyti?

Bet staiga pasidarė dar blogiau: anoj pusėj Bokšto kalno kiti niekadėjai, gal iš neturėjimo ko veikti, pradėjo iš patrankų šaudyti! Viešpatie, mūrai ir tie dreba. Kur dėtis švelniam, elegantiškam katinui?

Ir čia dar ne viskas: nei iš šio, nei iš to žmonės bėgo į gatves, šaukė, rėkė, mojavo tiems, kurie pro Rūdninkų vartus į miestą įvažiavo. Įvažiavo ilga vilkstinė puošnių karietų. Dabar buvo aišku Murkuliui, kas jie tokie: tai šio krašto valdovas su palydovais. Ten sėdėjo didysis maršalka su kancleriu, hetmonas su vaivadomis, kiti didikai su urėdais bajorais, tarnais, kareiviais. Atpažino ir savo šeimininką vyskupą su prelatais ir kanauninkais, galingąją Radvilų giminę. O tie, kurie tik stovėjo gatvėse, šaukė:

— Tegyvuoja mūsų skaisčioji šviesybė, mūsų galingasis valdovas, apgynėjas, maitintojas, didysis kunigaikštis Žigimantas iš Gedimino giminės Augustas!

Buvo ir tokių, kurie į miestą buvo atsikėlę neperseniausiai, tai tie šaukė savo kalba:

— Niech żyje krol nasz, niech żyje!

— Herzlich willkommen! Es lebe, es lebe!

Lietuvos piliečiai iš rytinių kraštų irgi džiaugėsi, išvydę valdovą:

— Zdrastvoj Velikij Kniaz Litovskij!

— Šolom, šolom! — ir klojo žydeliai savo balachonus ant grindinio.

— Charamuro, ccharamuro, oket hodža iliujarda charamuro! — mėtė į viršų juodas kepures karaimai.

Katedros mokyklos mokiniai, gražiai išmokyti choru kartojo:

— Vivat Sigismundus tertius, Augustus, magnus dux Lituaniae et rex Poloniae, Vivat!

Burkavo ant stogų karveliai, čirškė medžiuose žvirbliai, kaminuose svirpliai, kaukė šunys, kudakavo vištos. Kiekvienas šaukė savo kalba šiam laisvajam mieste, sveikino iš Krokuvos grįžtantį valdovą.

Mūsų katinas buvo tvirto būdo ir nepasidavė bendrai miesto nuotaikai, vis dar nežinojo kaip pasielgti: prisidėti prie tų triukšmautojų ir imti kniaukti, ar turėti savo atskirą nuomonę visų tuo abejotinos reikšmės reikalu.

— Kunigaikštis, karalius — didelis čia daiktas. Šiaip sau dabita. Kad nors turėtų tokius ūsus kaip mano, o jo barzda kaip nupešioto žąsino. Nežinojo, ką rinkti karalium, tai ir išrinko. Bet gerai būti karaliumi: nereikia nieko bijoti, visi lenkiasi, kloja ant kelio drabužius, kad joks vandens lašas nepaliestų jo pado.

Ir kodėl išrinko karalium jį, o ne, pavyzdžiui, mane?

O jeigu taip mane būtų išrinkę! Juk būtų gerai, ar ne? Kai aš tik kur pajudu, visi kepures kelia, kalba tik pašnibždom (žino, kad aš nepakenčiu triukšmo), kreipiasi į mane vis pagarbiai: "Jūsų Retenybe, Jūsų Retenybe, ką pusrytėliams teiksitės panorėt? Gal paltelę lašinių, mirkytą taukuose?"

Ką aš daryčiau, būdamas karaliumi? Pirmiausia uždrausčiau varpais skambinti, paskui visas armotas liepčiau į Neries upę sumesti. Toliau sunaikinčiau visus savo priešus. Zakristijono Pučėgos šuo Meškulis būtų numeris pirmas. Liepčiau jį surišti, įkišti į mažesnį už jį patį narvą ir taip visą gyvenimą laikyti. Tada aplink jį apstu pridėčiau rūkytų lašinių ir įrengčiau fontanus šilto pieno, o jam nieko neduočiau. Kad tas neprietelius nenugaištų badu ir troškuliu, syki į savaitę liepčiau duoti supelėjusią bulvę ir šaukštą sūdyto vandens.

Kad man būtų daugiau juoko, liepčiau suvaryti visas miesto peles į vieną vyskupo rūmo rūsį ir jas per amžius ten laikyčiau. Laiks nuo laiko aplankyčiau tą jų priverčiamąją stovyklą ir paklausčiau: "Ar vis dar norite mano giminei parišti varpelį po kaklu?" Jos sienom liptų iš baimės nuo kiekvieno mano pajudėjimo ir nežinotų, kurios eilė atėjo. Ir taip tęstųsi visą ilgą mano gyvenimą, tai yra iki pasaulio pabaigos.

Taigi, kad taip aš būčiau karalium! Žmonės, žmonės, kur jūsų protas buvo, kai rinkot valdovą?

Buvo jau laikas, kada vyskupo kieme turėjo prasidėti gerieji darbai, vadinas šeimininkė Alicija turėjo laukti su pieno bliūdeliu, ir Murkulis į tą pusę tvorom ir patraukė.

Kieme buvo neįprastas sujudimas: kelių aplinkinių kiemų vištos nerimavo, džiaugėsi,

(Nukelta į 4 psl.)

NAUJA IR NEKASDIENIŠKA

Labiau tautosakinis žvilgsnis į Stempužienės ir Lapinsko plokštelę

DR. JONAS BALYS

Aldonos Stempužienės ir Dariaus Lapinsko su Stuttgarto simfoniniu orkestru šiemet pagaminta ir jau mūsų pastoges pasiekusi plokštelė daug kuo skiriasi nuo įprastų liaudies dainų plokštelių. Viso joje yra 22 dainos, kurios, gal tik dvi išskyrus, yra mūsų liaudies kūryba. Ir tai vis pačios senosios, originalios, galima sakyti, archeologinės mūsų dainos. Tad dainų parinkimas reikia laikyti labai vykusiu. (Idant nesukelčiau įtarimo, kad noriu pasigirti, čia viešai pareiškiu, kad prie dainų parinkimo visiškai nesu prisidėjęs.) Žinoma, kas žavisi visokių Marusių dainuojamais miesčioniškais ir čigoniškais romansais ar linksmais "dzinguliukais", tas galės nusivilti, kad tos dainos yra per lėtos ar liūdnos.

Man asmeniškai ypatingai patiko šios dainos: "Vaikščiojo tėvulis", "Tai gražiai gieda lakštingalėlė", "Gieda gaideliai, ryliuoja", "Išbėg išbėgo iš Rusnės kaimo" ir "Plaukia antelė". Žinoma, kitiems galės daugiau patikti kitos dainos — dėl skonio nesiginčijama.

Iš 22 dainų net 16 yra D. Lapinsko perkurtos, dvi V. Jakubėno ir po vieną J. Gruodžio, V. K. Banaičio, A. Račiūno ir St. Šimkaus. Reikia atvirai pasakyti, kad man, girdėjusiam tūkstančius tikrai liaudiškų melodijų, D. Lapinsko sukurtas dainų pritarimas orkestru dažnai skamba labai neįprastai: primena tai orientališkas ar net indiškas melodijas, tai vėl atrodo, kad buvo stengtasi garsais perteikti dainos turinį ar nuotaiką, gal net įsijausti ir atkurti dainą taip, kaip ji buvo dainuojama prieš kokį tūkstantį metų. Tačiau pagrindinė melodija, dainuojama solistės, palikta tiek liaudiška, kad galima dainą atpažinti. Tokia ypatinga orkestro palydos muzika ypač ryški dainose "Oi po giružėm", "Oi griežle, griežlele" ir "Ar vėjai pūtė". Gal ji daugeliui iš karto bus sunkiai priimama, tačiau patartina daug kartų plokštelę pergroti ir tada pamatysime, kad kuo daugiau įsiklausai, tuo labiau ta muzika darosi įdomi ir suprantama.

Prie plokštelės pridėti dainų tekstai lietuviškai ir angliškai. Tai labai gerai. Tik gaila, kad tekstas popieriuje kai kur skiriasi nuo dainuojamojo. Pvz.: atspausta "laukų", o solistė taria "laukelių", atspausta "iš **to**limas vainelės", o dainuoja "iš **dide**lės vainelės". Be to, nedaroma eilučių pakartojimai. Dainų tekstas turėtų būti lygiai toks, kaip jis dainuojamas plokštelėje, kad turėdamas tekstą rankose ir kalbos nemokąs klausytojas galėtų sekti dainuojamus žodžius. Angliški Roberto D'Attilio vertimai perduoda tik turinį, bet nesistengia sekti lietuviškos dainų eilėdaros. Kai kurios dainos išverstos apytiksliai, kitos daugiau nutolsta nuo originalo. Beje, teksto tvarkytojams nebuvo žinoma, kad klaipėdiškių tarmėje dėl vokiečių kalbos įtakos atsiradęs išsireiškimas "su laivu bėgti" reiškia "buriuoti, irkluoti, arba laivu plaukti". Todėl "Išbėg išbėgo iš Rusnės kaimo" klaidingai išversta "Two young fishermen **fled**, they **fled** from the village of Rusnėe..." Turėjo būti: "Two young fishermen sailed..." Iš viso tai labai originali ir įdomi daina, turinti mitologinius įvaizdžius (jūros dievo Bangpūčio kerštas).

Aldona Stempužienė

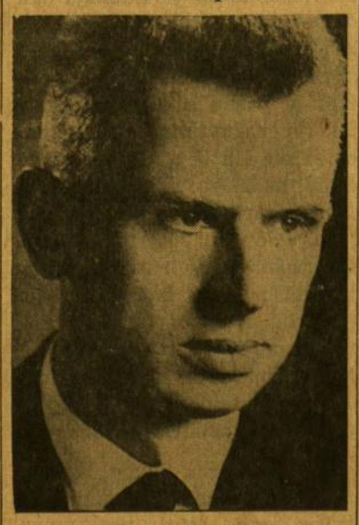

Darius Lapinskas

Plokštelę atspaudė žinoma amerikiečių bendrovė RCA Victor. Technika ir medžiaga visiškai tvarkoj, todėl plokštelę grojant ir jautria deimantine adata ar vartojant net 60 vatų stiprintuvą (amplifier) ūžimo ir kitų pašalinių garsų beveik nėra. Kaip žinome, pigios gamybos plokšteles geru fonografu negalima groti, nes girdisi daug trukdančių pašalinių garsų. Kai daugelis kitų mūsų lietuviškų plokštelių yra tokios pigios gamybos, tai malonu, kad šiuokart turime "golden label" kokybės plokštelę.

Tačiau vienas techniškas trūkumas yra, ypač pastebimas pirmojoje plokštelės pusėje. Kas yra bandęs kad ir mėgėjiškai užrašyti į kaspiną orkestro palydimą solisto dainavimą, tai galėjo pastebėti, kad tai yra labai sunku: arba orkestras nustelbia solistą, arba solisto balsas išeina plerpiąs, kai duodi daugiau srovės stiprintuvui, arba kai mikrofoną pastatai arčiau solisto, nes tada mikrofonas esti "perkrautas". Yra vartojami keli įvairaus jautrumo mikrofonai ir jie išdėstomi įvairiuose atstumuose ir t. t. Tai garsų techniko atsakomybė, kurio profesija yra sunki: jos neišmoksi iš knygų, reikia daryti bandymus, daug kartų tą patį dalyką užrekorduoti, keičiant akustines sąlygas ir surasti, kada gaunamas geriausias garsų sąskambis kaspine ar plokštelėje. Geros plokštelių gaminimo bendrovės turi specialiai įrengtas patalpas, kurios duoda geriausį rezonansą, o garsų technikai savo ilgu patyrimu padarytus atradimus laiko paslaptyje ne mažiau, kaip Coca Cola bendrovė savo gaminamo gėrimo receptą. Tad gero garsų techniko laikas ir patarnavimas yra brangus. Vokiečių bendrovė "Telefunken" šioje srityje varžosi su amerikiečių RCA. Deja, garsų technikas, dalyvavęs gaminant šią plokštelę Stuttgarte, atrodo, nebuvo tinkamoje aukštumoje.

Nežiūrint šių trūkumų, plokštelė yra originali, įdomi, šis tas naujo ir nekasdieniško. Ji skiriama ne masėms, bet rafinuoto skonio klausytojams. Plokštelę reikia groti geru fonografu, turinčiu "Pickering" ar panašios aukštos kokybės deimantinę adatą ir stereo galvutę (cartridge), gerus garsiakalbius, tada plokštelė pasirodys visoje savo aukštumoje.

—o—

Jeigu parkritai vakar, atsistok šiandieną.

— **H. G. Wells**

Sėkmingai darančią biznį ir aptarnaujančią lietuvius virš 40 metų

Kai ruošiate planus ateičiai, turėkite galvoje kaimynystėje esančią finansinę įstaigą —

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

FEDERAL HOME LO... BANK SY... MEMBER FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000.

Turtas virš $50,000,000.00

KURIOJE JŪSŲ, KAIP TAUPYTOJO, pinigai yra geriausiai apsaugoti ir neša Jums papildomas pajamas.

- **PRAKTIŠKA** — galite taupyti bet kokią sumą bet kuriuo laiku, pagal jūsų taupymo planų reikalavimus.
- **PELNINGA** — didesnis negu vidutiniškai mokamas dividendas du kartu į metus pridedamas prie jūsų sąskaitos leidžia lengviau siekti tikslų.
- **PARANKI** — vieta patogi ir seniai įvestas taupymo paštu skyrius leidžia dar daugiau sutaupyti.
- **SAUGI** — nes visos santaupos iki $10,000.00 apdraustos valstybinės JAV valdžios įstaigos.

KAIP NAMŲ PIRKĖJAS Jūs galite gauti paskolą pagal savo reikalavimus ir paruošta biudžetą.

- **NAMĄ GREIČIAU ĮSIGYSITE,** nes mūsų paskolos leidžia greičiau išmokėti skolas ir tapti savininku.
- **ĮSIGYSITE JĮ LENGVIAU,** nes mūsų į nuomą panašūs mėnesiniai išmokėjimai apima paskolą, nuošimčius ir kitus mokesčius.
- **ĮSIGYSITE JĮ BE RŪPESČIŲ,** nes kaimynystėje esanti draugiška mūsų įstaiga yra pasiruošusi Jums patarnauti.

Savo nariams turime pilną patarnavimą:

- Bonai mokslui baigti
- Paskolos namams
- Kalėdų Klubas
- Atostogų Klubas
- Šeimos apdrauda
- Notaro patarnavimas
- Visokių rūšių apdraudos
- Nemokamas kambarys susirinkimams
- Mokame čekius ir duodame nariams specialius Money Orderius
- JAV pašto ženklai
- Parduodame ir išperkame JAV bonus
- Du dideli kiemai automobiliams pastatyti
- Vokai taupyti paštu
- Saugios depozitų dėžės
- Keleivių čekiai

JOHN PAKEL
Chairman of the Board

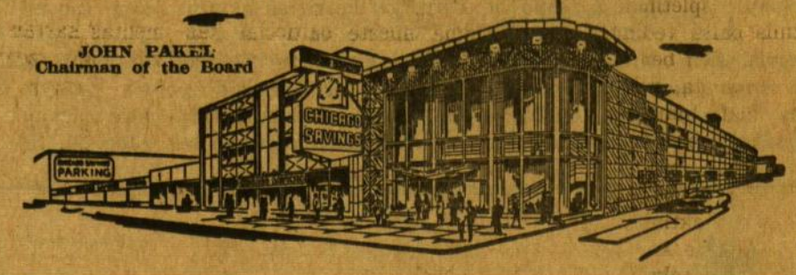

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Avenue — Tel.: GR 6-7575

VALANDOS:

PIRMADIENĮ . . . 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
ANTRADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
TREČIADIENĮ visą dieną uždara.
KETVIRTADIENĮ . . 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
PENKTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
ŠEŠTADIENĮ . . . 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

VYSKUPO KATINAS

(Atkelta iš 3 psl.)

kudakino, plasnojo, rėkė. Po kiemą iškilmingai, kaklą ištiesęs, stipinėjo svetimas, dar nematytas gaidys. Jo rausvos plunksnos saulėje žėrėjo, o skiauterė raudonavo kaip iškarpytas mėnulis.

— O kad tave kur, kad tave kur, — vištelės negalėjo atsigėrėti gaidžio puošmenomis.

— Iš pat Krokuvos atkeliavo, su karalium vienoj karietoj važiavo mūsų naujas viešpats, gražusis ir galingasis Kudukis, — viena už kitą garsiau aiškino katinui.

— Tiek amžių išgyvenau ir nebuvau mačiusi šaunesnio jaunikio.

— Kad žinotum, kai jis užgieda užmerkęs, tai mūrai ima trupėti, o bažnyčių bokštai beveik griūva.

— Kad žinotum, kai jis užgieda užsimerliaus kareivių pakelėj jį bus pavogęs iš žydo karčiamos, — pavydžiai pašnibždėjo katinui kalakutas.

Mūsų mūrų trupintojas susirinkusiom žioplelėms jau kelintą kartą aiškino savo drabužių ir papuošalų istoriją ir reikšmę.

— Čia toji tamsiai žalia man duota arabų karaliaus už tai, kad kasdien pasaulį gelbsčiu iš tamsos.

— Na, ir kvaili tauškalai, — įsikišo Murkulis, — net senoji Mauškės kumelė, kuri nežino, kad rytoj ją atiduos rakaliui, galėtų pavydėti tavo neprotingumo.

— Kas ten toks? Kas ten toks? Ar girdėjot, ką tas valkata sakė?

— Taip, taip, taip, — pataikavo nuolankios vištelės. — Pamanyk, koks įžeidimas!

— Ar tu, nenaudėli, nieko nežinai apie astronomiją ir kad nuo mano galingo užgiedojimo palėpėj ima aušti diena ir teka saulė?

— Taip, taip, taip, teka, teka ir kokia didelė saulė teka, — vištos choru gynė gaidžio garbę.

— Jeigu jau taip nori žinoti, — atsiliepė vėl katinas, — tai nuo mano dar galingesnio ir gražesnio balso, paleisto nuo miesto stogų, pavasaris ateina.

— Ką jis pasakė? Ką pasakė? Juk tai toks suniekinimas didžiojo astronomo, mūsų naujojo valdovo, — susirūpino gaidžio gerbėjos ir nežinojo, ką toliau daryti: rėkti, ar, galvą pakišus po tvora, laukti, kada tie du galiūnai pradės pasaulinį karą.

Kudukis iš tiesų paraudo: negirdėta, kad kas išdrįstų apie jį nepagarbiai atsiliepti.

Savo priešininką gerai įvertinęs, Kudukis nutarė pradėti mūšį riteriškai: nuleido vieną

sparną ir, sukinėdamasis įstrižai, lengvu žingsniu žengė kiemu.

Katinas irgi nesnaudė, kiek sutraukė kuprą, plačiau išsišiepė ir pavojingai išleido nagus.

— Ššš, patarčiau nuo manęs kiek atokiau sustoti. Dar šiame kieme nebuvo tokio, kuris nebūtų gailėjęsis su manim pradėjęs kovą.

— Aš reikalauju atpildo už įžeidimą. Juk aš karališkas gaidys, visa Gedimino dinastija už mano pečių. Tu nežinai, su kuo turi reikalą!

— O tai dabar matau, kad tu neturi teisės manęs paliesti, — drožė jam pamokslą Murkulis, — aš dar aukštesnės kilmės: priklausau tik vyskupo jurisdikcijai, be to, esu kilmingasis žemaitis. Net pats tavo karalius su visom armotom negali ir žemiausiam vyskupo tarnui plauko paliesti. O ką jau bekalbėti apie mane! Tokia yra labai tobula teisybė šiame mieste, o tu, matau, kaip svetimtautis, apie tai nieko neišmanai.

Gaidys iš tikrųjų apie jurisprudenciją, žemaičius ir armotas nieko neišmanė ir toliau rengėsi likiminiam mūšiui.

Nežinia, kaip mūsų istorija toliau būtų susiklosčiusi, jei ne geroji Alicija, kuri pravėrusi duris vištoms pabėrė gerą saują avižų, katinui pastatė ąsotėlį ir paskelbė amžinąją taiką. Aukštoji politika, įstatymai ir privilegijos prieš lesalą pavirto niekais.

Po vakarienės tyla, paliaubos kurį laiką dar tebesitęsė. Murkulis, tingėdamas ką nors gudresnio sugalvoti, patvory patogiai užsimerkęs ėmė murkti. Vištelės nutilo. Tik neilgai buvo ramus Kudukis, ir jis vėl pradėjo pašalius tyrinėti, kiekvieną akmenėlį kilnoti, snapu badyti kur reikia ir nereikia. Ir vėl jam parūpo katinas: ko gi jis čia susitraukęs murksi, kai kiti visi tyli? Ar negali jis ramiau snausti?

Gaidys greičiausiai dar buvo trumparegis, nenešiojo akinių, ir jam pasirodė, kad ant katino užmerktos akies tupėjo musė ar koks baisus vabalas, ir jis, nei nepagalvojęs, snapu kirto į dešinę akį!

Šimtas septyniasdešimt trys tūkstančiai perkūnų ir visos karališkos armotos kartu jeigu būtų trenkusios, nebūtų labiau išgąsdinusios ir įskaudinusios katino, kaip dabar jam sužaibavo akyse. Tik sucypė, suaimanavo, bet kita, sveika akimi pažino savo žudiką ir dabar: nėr tokios galybės pasauly, kuri sulaikytų nuo teisingumo ir keršto. Akis už akį!

Gaidys šiaip nebuvo labai greitos orientacijos, bet dabar vikriai suvokė savo tolimesnį likimą. Nelaukdamas, kol tas vienakis pavirs į tikrą smaką ir jį apsups iš visų pusių, vištelių raginamas, šoko į šalį, visom jėgom užsikabino ant tvoros, o iš ten į gatvę.

— Prisiekiu ne tik vyskupo ir visų karalių barzdomis, jog dabar galas jam, nors

1965 m. gruodžio 25 dieną
LIET. AUDITORIJOJ,
3133 So. Halsted Street
Kalėdų vakarą

ŠOKIAI

JOSEPH SNUKST POPULIARUS ORKESTRAS
BUFETAS
ĮVAIRENYBĖS
Pradžia 8 v. v. Įėjimas tik $1.00

MANIGIRDO MOTEKAIČIO FORTEPIJONO REČITALIS

ANTANAS NAKAS

Gruodžio 17 d. De Paul universiteto auditorijoje, Chicagoje, įvyko Manigirdo Motekaičio fortepijono rečitalis. Jaunasis pianistas jau ne pirmą kartą pasirodo savaiminguose koncertuose, o be to, dar laipsniškai sudaro sau gero akompanuotojo vardą. Šį rečitalį tenka skaityti labai gerai pavykusiu pianisto koncertu.

Pianistas bręsta, techniškos kūrinių atlikimo kliūtys mažėja, interpretacija tobulėja. Jei savo laiku buvo madoje kalbėti apie aristokratiją, tai Motekaitį šiandien galime skirti prie mūsų jaunosios kartos elito, kuri savo jaunatve, pasiryžimu, energija, pasišventimu mokslui skina sau kelią ateitin.

*

Tradicinis koncerto programos pasirinkimas buvo vykęs. Programoje buvo atliktos J. S. Bacho, Beethoveno, S. Prokofjevo, C. Debussy ir Chopino kompozicijos. Lietuvių kompozitorius atstovavo V. Jakubėnas, kurio pianistas paskambino romantinę, moderniška harmonija paremtą, "Pasaką".

J. S. Bachas yra vienas iš tų 17—18 amžiaus kompozitorių, kurio kūrinius galima supinti ir su romantinio stiliaus kompozitorių kūriniais. Daugelio nuomone jo muzika suponuoja matematiką, kurios ritmo tikslumas, temų išplėtimas, kontrapunktinis balsų vedimas, preciziškai susilieja į bendrą garsų sąskambio vienetą, reikalaujantį iš klausytojo daugiau protinės, negu dvasinės įtampos. Tačiau klaidingai būtų manyti, kad Bacho kūryba paremta vien šaltu kontrapunktiniu apskaičiavimu. Ir šiame koncerte girdėtoje D-minor tokatoje kurią pianistas labai vykusiai atliko, trumpi rečitatyvai turi daug subtilaus romantinio atgarsio, kuris tik vėlesniais po Bacho laikais buvo pražydęs visame savo grožyje kitų kompozitorių kūriniuose. Bachas davė pradžią romantinei kūrybai. Šitai buvo jaučiama ir Motekaičiui skambinant Beethoveno sonatą Nr. 32, ypač "Arijetos" dalyje.

Apie trečdalis koncerto programos buvo paskirta Chopino kūrybai: trys etiudai, 3 mazurkos ir Baladė G-minor.

Natūralu, kad kiekvienas pianistas, pradedantis savo karjerą, nori išbandyti įvairių muzikos stilių kryptis. Taipgi tenka pridurti, kad beveik kiekvienas jų savo pianistiško brendimo laikotarpiu mano, jog jis pasirinktą kompozitorių gerai interpretuoja. Daugeliui sekasi geriau interpretuoti Bachą, bet Chopino interpretatorių yra labai maža. Didžiojo lenko genijaus siela buvo trapi kaip kristolas. Tėvynės praradimas ir gaivalingas, kvapą užimantis maištas jo muzikoje prieš tėvynės pavergėjus, liaudies muzikos gelmių neišsemiamas grožis visada skamba jo kūriniuose kaip trapi daina, kaip gaivalingas okeano bangų ošimas.

Motekaičio pasirinktieji Chopino kūriniai techniškai nesunkiai įveikiami. Jų interpretacija daugiau išlepintai klausai nesudarė didesnio įspūdžio. Vietomis mazurkų tempai buvo per lėti, apatiški, nesukeliantieji lenkų tautos charakterio nuotaikos, kurios taip gaiviališkai ir ugningai prasiveržia jų šokiuose. Anaiptol tai nereiškia, kad pianistas savo rečitaliuose turi vengti Chopino kūrybos. Kiekvienas koncertas reikalauja ilgo kruopštaus pasiruošimo, kur žingsnis po žingsnio duoda progos greičiau surasti save. Aplinka veikia menininką. Čia augdamas ir brėsdamas, pianistas savaime pasiduoda daugiau moderniosios muzikos įtakai. Jau esu kartą minėjęs, kad Motekaičiui geriau sekasi interpretuoti moderniųjų kompozitorių kūrybą negu romantinio laikotarpio muziką.

Šiame koncerte su dideliu dėmesiu teko išklausyti S. Prokofjevo sonatą Nr. 1 F-minor kurioje pianistas pademonstravo neeilinę techniką, gerą frazuotę ir stiprų jausmų prasiveržimą. Šio kūrinio interpretacija beveik prilygo paties kompozitoriaus interpretacijai, kurią teko girdėti, pačiam Prokofjevui skambinant.

Sudėtingos programos atlikimas parodė, kad Manigirdas Motekaitis visapusiškai brėsta, ir su malonumu tenka laukti jo sekančių koncertų.

Beethovenas vėl buvo individualiai interpretuotas, išvengęs visos savo tragiškos didybės, jis čia panašėjo į romantiką. Labai gražiai skambėjo kantilenos, gražūs dinaminiai perėjimai, ramios nuotaikos, šviesios, tai vėl audringos gaidos verte perverdavo klausytoją.

Tačiau savo minties gilumą, visą save patį Antanas Smetona sudėjo į Schuberto sonatą. Čia lyg pats pianistas pasikeitė. Jo grojimas dainavo, jaudino, kalbėjo, jautėsi ten minties gilumas, vėl skundas ir kančia. Schuberto interpretacija buvusi iki smulkmenų išbaigta.

Trumpai suglaudus, koncertas padarė gerą ir didelį įspūdį. Antanas Smetona labai laisvai jaučiasi scenoje. Gal net per laisvai, kas sudaro tokiu atveju nebūtiną familiarų įspūdį.

Koncerto rengėjams (Pabaltijo draugijai) tenka vieša padėka už tokių koncertų ruošimą.

ANTANO SMETONOS KONCERTAS BOSTONE

ELENA VASYLIŪNIENĖ

Šiame mieste baltiečiai kasmet ruošia viešus koncertus geriausioje koncertinėje Bostono salėje. Šiemet į didelę Jordan Hall salės sceną išėjo mūsų pianistas **Antanas Smetona.**

Koncerto programą sudarė Chopino Sonata op. 35, su žinomu laidotuvių maršu, M. K. Čiurlionio Tema ir šešios variacijos op. 15, Beethoveno Sonata op. 81a ir Schuberto Sonata op. 958 (Posth. D.).

Kiekvieno koncerto metu solistas įneša savotišką interpretaciją į išpildomus dalykus, arba savo nuosavus jausmus į kitų sukurtas formas. Tai esąs emocinis koncerto momentas, kuris buvęs ypač stiprus šiame koncerte. Pianisto temperamentas kartais net perdaug lais vai prasiveržiavo išpildomų veikalų formoje.

Kai pianistas skambino Chopiną, galėjai pamatyti jo puikią techniką, stiprų užgavimą ir gana savotišką kompozitoriaus interpretaciją. Chopiną mes išgirdome labiau tragiškai gilų ne mirties, bet kažkokio vidinio skundo ir nusivylimo prasme.

M. K. Čiurlionis buvo išpildomas, pasiklojus priešais gaidas, kas jau sudarė neigiamą įspūdį. (Prieš kelerius metus pianistas dėl Čiurlionio susilaukė tų pačių priekaištų ir po koncerto Chicagoje. **Red.**) Bet Čiurlionis tarp didžiųjų nenubluko, o tai jau kalba apie jo paties vertę.

GALITE UŽSISAKYTI VAISTUS SAU IR SIUNTIMUI
Community Vaistinėje

COMMUNITY PHARMACY
(Lietuvių vaistinė)
5000 West 16th Street
Cicero 50, Illinois
Telefonas: OLympic 2-0951
Kazimieras Kareckas, R. Ph., vaistinės savininkas ir C. Ugianskis, R. Ph., tiksliai išpildo daktaro receptus ne tik vietinius, bet ir gautus iš Lietuvos.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street.
Chicago, Illinois 60642.
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

LIETUVIŲ VEDAMA NAUJŲ IR VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ PREKYBA
Neptune Motors Inc.
6516 South Western Avenue
CHICAGO, ILL. 60636
Telef. — 925-5121

Išsimokėjimai mažu nuošimčiu per banką.
Atdara kasdien: Pirm.-Penktad. — 9 iki 9 v. vak. Šeštad. nuo 9 iki 5 v. vak., Sekmad. 11 iki 5 v. vak.
Parūpinam automobilius pagal klientų reikalavimą.

Stirbis Fuel Oils
Aliejus virtuvei ir krosnims.
"Geresnė ir pigesnė alyva"
Tel. HEmlock 4-6264
PETER STIRBIS
6741 So. Maplewood Ave
Chicago, Ill. 60629

BANGA
TV – Radio – Stereo
Pardavimas ir taisymas
2740 W. 63rd Street
Tel. – 434-0421
P. Rudėnas — K. Šimulis

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
NAUJŲ PARDAVIMAS • VARTOJAMŲ TAISYMAS •
GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

PLANINGAS TAUPYMAS
moka gerus dividendus
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!
4½%
Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.
Dabartinis dividendas išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų
Trečiadienį uždaryta visą dieną.
Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 v.v.

Telydi skaidri nuotaika Ganytojo Gimtadienyje – Kalėdose ir geresnė laimė, sėkmė telanko N. 1966 metuose visus mūsų narius rėmėjus, parengimų lankytojus ir visus geros valios lietuvius.

ŠAKIŲ APSKRITIES KLUBAS

---

dėl to ir aš pats šimtą septyniolika tūkstančių kartų būčiau negyvas, — paskelbė savo karo šūkį Murkulis.

Kudukis, kiek įmanydamas, skuto jau kelinta gatve, vertėsi per tvoras, rėkė, šaukės pagalbos, o tas baisenybė, nei kiek neatsilikdamas, vis iš paskos. Nesykį nagais jau buvo palietęs vieną kitą plunkną, bet tas tik dar labiau paskatino gaidelį paspartinti žingsnį. Dabar jis galėjosi, kad negimė karveliu arba nors varnu, tada nebūtų jam baisūs ir viso miesto slibinai.

Lenktynės tarp gyvybės ir mirties tęsėsi. Miestiečiai juoku netvėrė, kai matė gatvėse neįprastas lenktynes ir galvojo, kad tai nauja pramoga didžiojo kunigaikščio atvykimo proga.

Kudukis tuo tarpu, apsukęs kelis miesto kvartalus, pagalbos ieškoti lėkė pas patį karalių. Juk anas turi ne tik pulkus nieko neveikiančių kareivių, bet ir armotų.

Bet karaliaus sargybiniai prie vartų stovėjo, apie Vilniaus gražiąsias merginas kalbėjo ir visai nekreipė dėmesio, kad čia kažkas kažką vejasi.

Tada gaidys, įlėkęs į kiemą, užšoko ant pilies palangės ir pasibeldė į vidų.

Bet karalius pilies viduje buvo labai užimtas, su karo vadais gėrė raudoną Anyksčių vyną ir tarėsi apie rudeninę šernų medžioklę, tai negalėjo gaidžiui pagelbėti.

Prie to paties lango labai neblogą priėjimą rado ir katinas, o karalius armotom vis dar nešaudė, tai gaidžiui labai greitai teko dar aukščiau kapstytis. Užšoko ant pilies stogo ir manė kiek atsikvėpti.

Bet katinui mūrais laipioti vien malonumas.

Buvo dar bokštas, tai visom likusiom jėgom pavyko užsikabinti iki pirmo langelio, paskui antro ir trečio, paskutinio.

Bet baisiausias pasaulio žvėris ir buvo baisiausias, kad galėjo prie savo aukos slinkti visais mūrais.

— Pagalbos, karaliau!

Bokštas baigėsi mažyte plokštuma, vos gali vietoj apsisukti. Plokštumos vidury stačiai įkaltas aukštas, geležinis virbalas, sieksnio, gal dviejų ilgio. Vargšui Kudukiui buvo tai kaip skęstančiam šiaudelis. Kad ir akimirkai pratęstas gyvenimas — vis laimė.

Žiūrėkit, tiktai, ar ne stebuklas pačią paskutinę valandėlę!

Katinas okupavo aikštelę, bet čia jo galybė ir baigėsi: geležis tai ne mūras, su savo nagais gali tik pašvilpaut.

Na, o ką tu dabar, gaideli, darysi? Tupėk ten sau pačiam lazdos gale, dairykis iš viršaus į raudonus stogus, laimingai vaikščiojančius žmones, pavydėk nors ir menkam žvirbliui sparnų.

Sakote, suplasnoti sparnais ir šiaip taip nudribti žemėn? Ne, Kudukis nebuvo tiek kvailas ir savo skraidymo galybės nepervertino: nuo tvoros nušoka, ir tai reikia paskui skersam vaikščioti.

Gali tu būti ir labai kilnios nuomonės apie save, bet be katino žinios nenusileisi. Tupėk ten nors ir visą gyvenimą. Tu nežinai katino, ir dar žemaičio, kantrybės.

Gaidys, žinoma, dairosi ir šiaip, ir taip, bet ten apačioj sėdi tas smakas, vieną akį teturėdamas spokso į nepasiekiamą auką.

Kodėl jis neiškapojo Murkuliui ir kitos akies? Anas būtų į tvorą kur atsitrenkęs ir užsimušęs. Nebūtų reikėję čia taip vargti. Dabar per vėlu. Po mūšio filosofuoti gali ir kvailas.

Atėjo vakaras. Paskui naktis. Pagal seną papratimą Kudukis panoro, kad greičiau saulė patekėtų ir iš savo aukštumos užtraukė seną giesmę. Tik neilgai džiaugėsi raudonais spinduliais iš anapus kalnelių, kai tie patys šviesuliai apšvietė ir ten apačioj juodo katino aksominį kailį.

Pone karaliau, kur tavo galybė ir visi legijonai, jei tu negali net ištikimojo gaidelio išgelbėti nuo vienakio katino?

Prabėgo visa diena, prabėgo kita, paskui savaitė ir kita, užėjo rudens lietūs, vertė žiemos sniegą, paskui žydėjo medžiai, Neries pakrantėse giedojo lakštingalos, karalius su visa savo galybe kelis kartus išvažiavo ir vėl sugrįžo, o vargšas gaidys vis tebetupėjo savo nelaisvėje. Kaipgi ne, jei anas žvėrių žvėris buvo prisiekęs nesitraukti nors ir iki pasaulio pabaigos.

Kai pūtė vėjai iš vakarų, kad plunksnų netaršytų, gaidys atsisukdavo prieš vėją, kai iš rytų, nusisukdavo į ten. Žmonės apačioj, nieko neišmanydami, žiūrėdavo į besisukinėjantį paukštį ir džiaugėsi, jog turi gerą vėjo rodyklę. "Bet kas ten išdrįso taip aukštai prilipti ir užkelti vėtrungę? Gerai padaryta: atrodo, kaip gyvas".

Dienos ir metai padarė savo: Kudukis susitraukė, sulyso, suvargo. Vėjas, lietus, saulė jo plunksnų grožybę pavertė niekais. Ilgainiui tik kaulai ir pluoštas pilkų plunksnų beliko.

O su Murkuliu manote kitaip buvo? Iš jo juodo, vyskupiško aksomo liko tik sukempėjusi, susiraukšlėjusi oda ir po ja pikti nagai. Praeina pasaulio didybė.

Nuo anų atmintinų įvykių, matote, prabėjo daug amžių ir prabėgo pratekėjo Nerimi daug vandens, bet ir šiandien dar yra kas iš senolių pasakojimų atmena gaidį žemutinės pilies bokšte. Ir jeigu atsitiktų, kad koks neišmanėlis arba tiesiog visuomenės priešas imtų tvirtinti, jog ten buvusi gero meistro metalinė vėtrungė ir nieko daugiau, netikėkit.

Piešiniai Kazio Veselkos

Jokio laisvo kvepteléjimo lietuvių rašytojų suvažiavime Vilniuje

Gruodžio 13—14 d. Vilniuje įvyko rašytojų suvažiavimas. Viešumon tuo tarpu išleistas tik pirmininko E. Mieželaičio pranešimas — išsami pastarųjų septynerių metų kompartijai priimtinosios literatūros apžvalga, maždaug atpasakota bibliografija, autorių pavardžių ir išleistų knygų pavadinimų sąrašas.

Pačioje kalbos įžangoje E. Mieželaitis pareiškė, kad dabartinės lietuvio literatūros kūrybinės minties svarbiausias šaltinis buvęs komunistų partijos XXII suvažiavimas, o naujuosius rašytojų horizontus nubrėžę "labai svarbūs TSKP CK spalio plenumo nutarimai"... Nauji uždaviniai Lietuvos rašytojams, anot Mieželaičio — Lenino 100 sukaktis ir Rusijos revoliucijos 50 metų sukaktis. Klausimų, kuriuos prieš suvažiavimą spaudoje kėlė kai kurie literatūros kritikai, rašytojai ir inteligentiški skaitytojai, E. Mieželaitis visiškai nepalietė, arba tai bent nepateko į beveik pusantro puslapio laikraščiuose užėmusią, nors ir sutrumpintą stenogramą.

Rytojaus dieną po suvažiavimo Vilniaus laikraščiai pranešė, kad suvažiavimas išrinko delegatus į Maskvoje įvyksiantį sovietinių rašytojų suvažiavimą (atseit, Lietuvos rašytojų sąjunga nėra pati sau organizacija, o rusų dominuojamos sovietinių rašytojų sąjungos padalinys), ir išrinkta nauja Lietuvos rašytojų valdyba. Nei delegatų, nei naujos valdybos narių pavardžių tuose pranešimuose dar nebuvo: lyg išrinkimas būtų negalutinis ir dar reikalingas kur nors patvirtinti, prieš skelbiant jį viešai. (ELTA)

KALBĖDAMI APIE LITERATŪRĄ, PALIUDIJO KLASIŲ BUVIMĄ

Benagrinėjant dabartines literatūros problemas Lietuvoj, dar prieš rašytojų suvažiavimą (ir prieš Mieželaičio kategorišką pakartojimą, kad rašytojų įkvėpimo šaltinis tebeturi būti komunistų partijos vadovybės nutarimai), vienas diskusijų dalyvis, samprotautojams apie naujus laikus, priminė, kad "pagrindiniai socialistinio realizmo kriterijai lieka" (D. Šniukas, Tiesa, 1965 / 280).

Tas rašytojas sutinka, kad "mums nėra būtina turėti lietuvišką romaną iš kirpėjų, gaisrininkų ar laikraštininkų gyvenimo... Bet ar mes galime nuimti iš dienotvarkės šūkius: mums reikia knygų apie kolūkinį kaimą; mums reikia knygų apie darbininkiją; mums reikia knygų apie inteligentiją. Čia jau ne profesijos. Čia klasės, čia socialiniai sluoksniai — su savo problematika, savo psichologija".

Taip — sąmoningai ar netyčia — tvirtinama, kad "naujoj beklasinėj visuomenėj", kurią, kaip teigia režimo ideologai, jau ir Lietuvoj sukūrusi sovietinė santvarka, vėl yra trys klasės: kolchozininkų (kaimiečių žemdirbių), miesto proletarų (pramonės darbininkijos) ir inteligentijos (vadovaujančių pareigūnų).

Klasių buvimą sovietinėj santvarkoj liudija daugelis ir kitų reiškinių, jų tarpe stipendijos studentijai. Lietuvoj dabar apie 70% studentų gauna stipendijas, 30 ar 35 rublius per mėnesį (maistas studentiškoj valgykloj — 25 rb., vieta bendrabučio kambary — 1.50 rb., kitiems reikalams lieka pusketvirto ar pusaštunto rublio per mėnesį). Stipendijų neskiriama tiems studentams, kurių tėvai išgali juos išlaikyti. Taigi, yra išsigalinčių ir neišsigalinčių klasės. (E.)

Proto trūksta tam, kam trūksta tvirtos valios.

— **Shakespeare**

Tinginio liežuvis niekada netinginiauja.

— **Anonimas**

Mokėjimas valdyti patį save tai vienintelė laisvė, kuria gali džiaugtis žmogus.

— **Perthes**

Nadas Rastenis, vienas žymiųjų čionykštės senosios lietuvių kartos visuomenininkų ir kultūrininkų. Sukaktuvininkas advokatas ir rašytojas gyvena Baltimorėje Yra išvertės apsčiai mūsų poetų eilėraščių anglų kalbon. Jo išverstą Baranausko "Anykščių Šilelį" išleido "Lietuvių Dienos" 1956 m. Rankraštyje turi išvertęs anglų kalbon Donelaičio "Metus". Nadui Rasteniui 1966 m. sausio 4 d. sukanka 75 metai.

KRONIKA

● **Iš Lietuvių katalikų mokslų akademijos veiklos.** Praėjusią vasarą buvo pravesti L. K. M. Akademijos Centro valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai. Visiems — 188 nariams buvo išsiuntinėti balsavimo lapai. Balsavime dalyvavo 113 narių, tai yra 60%.

Naujai išrinktieji į Centro valdybą spalio 16 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkas — prof. Antanas Liuima, SJ, I vicepirmininkas — prof. Zenonas Ivinskis, II vicepirmininkas — prel. Ladas Tulaba, sekretorius — kun. Rapolas Krasauskas, iždininkas — prel. Paulius Jatulis, archyvaras — kun. dr. Juozas Vaišnora, MIC.

Istorijos Mokslų sekcija savo atstovu į Centro valdybą paskyrė kun. prof. Stasį Ylą.

Spalio 20 d. išėjo iš spaudos Akademijos leidinys: KUN. ANTANAS STANIUKYNAS. Tai monografija, parašyta prof. dr. A. Kučo. Knyga yra viena iš serijos: NEGĘSTANTIEJI ŽIBURIAI, ji turi XVI+208 psl. Akademijos nariai ją jauna už pusę kainos, t. y. už 2 dol.

Lapkričio 22 d. išėjo iš spaudos L. K. M. A. METRAŠTIS I tomas. Knyga yra X+373 psl. Centro valdybos 1965. VI. 14 d. nutarimu nariai, užsimokėję nario mokestį, METRAŠTĮ I t. gauna nemokamai.

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENĖ

Civilinio karo atkūrimas

Civilinio karo barbariškumas, koks jis siautėjo Ispanijoje trejetą metų (nuo 1936—1939 m.), lyg koks Antro pasaulinio karo preliudas, yra šmėklišku realumu atvaizduotas jaudinančiame dokumentiniame filme **"To Die in Madrid"**.

Tas kartusis 1930-tųjų metų merdėjimas bei baisioji 1940-tųjų metų repeticija, realiai susukta, atvaizduota nuo respublikos gimimo iki jos mirties.

Tai yra prancūzų filmas su anglų komentarais, įkalbėtais Sir John Gielgud (britų lietuvio aktoriaus), Irene Worth, William Hutt ir George Gonneau. Jis buvo sudarytas iš kronikinių nuotraukų, rastų Londono, Paryžiaus, Berlyno, Maskvos ir New Yorko archyvuose, ir iš individualių fotografų, faktinai dalyvavusių mūšių laukuose — įvykių scenose.

Karo siaubingosios agonijos, karių bei civilių žiauriai išgyventos, skleidžiasi baisiu kontrastu su grynu, idilišku krašto grožiu.

Komentarai puikiai surašyti, neslepiant nusikaltimų bei žiaurumų arba didvyriško drąsumo iš abiejų pusių. Kai kurios scenos yra paryškintos su paprasta melancholiška gitaros melodija. Yra Bernanos ir Malraux ištraukos ir taip pat nužudyto Frederico Garcia Lorca.

Parodoma Guernica ir ilgasis Alcazaro prie Toledo gynimas; parodomi Franco kariuomenės judėjimai skersai Ispanijos tragiško veido; parodomi herojai ir žudikai, kurie kartais buvo tie patys vyrai.

Čia respublikonuos yra tarptautinės brigados. Čia sukilėliuos ir nacionalistuos yra Hitlerio legijonai ir Mussolinio daliniai.

Daugelis jaunesnės kartos, kurie skaitė Hemingway, atras šį ispanų karo pasakojimą labai ryškiai bei gyvai apibrėžtą.

Gi baugiausios scenos palieka įrėžtos atmintyje ne tos, kurios kalba apie didvyriškumą bei žmonių įsitikinimus, o to nekalto vaiko žvilgsnis, gulinčio nei gyvo, nei mirusio, tik laukiančio kažko ateinančio.

Filmas yra dedikuotas karo korespondentams, žuvusiems Ispanijoje, ir tai yra labai jautrus ir gilus jųjų pagerbimas.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai.
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIrginiai 7-7258-59

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PR 6-8998

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIDOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI ŠVENTĖMS.

TIK PASIRINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass".

PIRKSIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffetą, aksomo, angliškų medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernin's aikštėje

SENIAUSIA IR VIENA IŠ PIRMŲJŲ SIUNTINIŲ SIUNTIMO ĮSTAIGŲ JUNGTINĖSE VALSTYBĖSE

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

Garantija: siuntinys pristatomas geriausiame stovyje trumpiausiu laiku jūsų giminėms SSSR.
Jūsų siuntinys pilnai apdraustas prieš bet kokią riziką.
Jokio pridedamo mokėjimo siuntinio gavėjui.
Turtingas įvairių gaminių, medžiag ųir kt. produktų pasirinkimas mūsų pagrind. įstaigoj ir skyriuose. Kainos be konkurencijos.

PAGRINDINĖ ĮSTAIGA:
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St., Philadelphia, Pa 19106
Telefonas — WA 5-3455

CENTRALINĖ ĮSTAIGA NEW YORKE
220 Park Avenue South, kamp. 18th Street
Telefonas — 982-8410

KREIPKITĖS Į MŪSŲ SKYRIUS VISUOSE JAV DIDMIESČIUOSE.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
visiems prieteliams ir rėmėjams
linki
TAURAGĖS KLUBAS

VANDER WAGEN ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL
SuperFlame
3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 3—9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

STANDARD *Safety...*
ASSURED and INSURED!

Turtas
$95,000,000.00

Rezervai
$9,200,000.00

4¼% Current rate per annum
4 Times a Year
All Savings in by the 15th Earn from the 1st

Standard Federal Savings visų sutaupų saugumas yra užtikrintas mūsų pajėgaus ir pastovaus įmonės vedimo ir apgalvoto veikimo... ir kiekviena sąskaita yra apdrausta Federal Savings and Loan Insurance Corporation, J.A.Valstybių valdžios agentūros. Norėdami saugaus taupymo ir aukštų pajamų, išmokamų keturis kartus į metus, pradėkit taupyti pas Standard Federal.

Chicagos apylinkėj pajėgiauslas

HOURS:
Mon. Thurs. — 9 to 5
Tues. Fri. — 9 to 4
Sat. — 9 to 12
Wed. — Closed

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue * Chicago, Illinois 60632 * VI 7-1140

Taupykite

MES MOKAME 4½% ANT VISŲ SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų sąžiningai patarnaujame lietuviams.

Kiekviena sąskaita ligi $10.000 apdrausta Federalės valdžios agenturoje

INSURED

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

GARDŽIAUSIA DUONA—BULKUTĖS—SAUSAINIAI—TORTAI

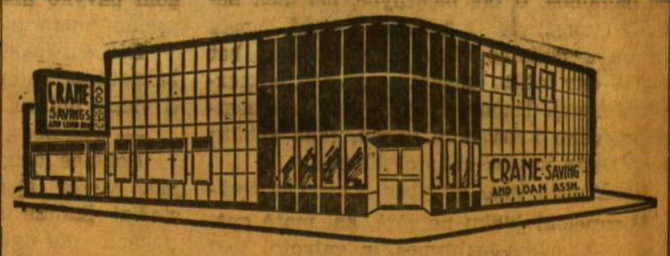

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. B. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4½% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. .....9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD ir KETV. .....9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. ....Trečiad. uždaryta

ĮSIJUNGIANT Į DVASIŠKIŲ IR PASAULIŠKIŲ DIALOGĄ

(Atkelta iš 3 psl.)

nėj plotmėj: per socialius sambūrius, labdaros draugijas ir institucijas, per dialoginius pokalbius su kitatikiais, nekrikščionimis ir ateistais, per spaudą ir kitas komunikacijos moderniąs priemones. Visa tai atlieka pasauliškiai. Tik dėl vienybės išlaikymo norima, kad visa tai būtų daroma su Bažnyčios atitinkamos institucijos žinia. Šis paskarasis momentas ir yra jurisdikcinis momentas. Nauja yra apaštalavimo dvasios suintensyvinimas naujais būdais ir naujomis priemonėmis.

— Ar pakrikštytas žmogus savaime — ir be hierarchijos pavedimo — gali ir turi apaštalauti?

— Sakraliniu požiūriu — taip. Jurisdikcinėj plotmėj — ne. Reikia įgaliojimo.

— Jeigu pasauliškiai yra sąmoningi bei atsakingi apaštalai moderniame pasaulyje, tai jie turi būti ir savarankiški, nes atsakingumas be savarankiškumo yra neįmanomas. Ar jie atsakingi už patį uždavinį, ar tik už uždavinio įvykdymo sėkmingumą?

— Absoliutaus savarankiškumo tikslingai veikiant nėra. Yra moderuotas savarankiškumas ant tiek, ant kiek reikalingas išlaikyti misijų tikslo vieningumas.

— Kas apsprendžia pasauliškių vietą bei vaidmenį Bažnyčioje: pati Bažnyčios sąranga ar dvasiškijos istorinis nusistatymas?

— Sakralinį vaidmenį — pati Bažnyčios sąranga, o jurisdikcinį — istorinės sąlygos.

— Pasauliškiai nori žinoti, kas yra dabartinis jų vaidmens pabrėžimas, gyrimas: dogmatinė tiesa, galiojanti visiems amžiams ir visoms tautoms; ar tik istorinis reikalas, praeinąs ir todėl aprėžtas tiek savo verte, tiek savo prasme?

— Įsąmonimas juose glūdinčio sakramentinio charakterio — tai dogmatinė tiesa ir suintensyvinimas misijinio darbo — tai istorinė tiesa.

— Kaip galėjo įvykti, kad per pusantro tūkstančio metų pasauliškiai buvo tarsi medžiaga, kurią lietė hierarchijos veikimas? Ar tai buvo nesusipratimas, ar blogybė?

— Pasauliškiai savo sakraliniu charakteriu ir religijos gyvenimu ir per tą pusantro tūkstančio metų veikė į aplinką. Dėl to visą laiką vyko misijų darbas. Bažnyčia augo krikščionių skaičiumi, didėjo tiek horizontaliai, tiek vertikaliai. O jurisdikciniu požiūriu Bažnyčios istorijoje pasitaikė ir nesusipratimų ir klaidų. Tai yra žmogiškasis elementas ir kartu istorinis momentas.

— Kodėl per ilgus amžius pasauliškiai nežinojo, kad jie nešioja savyje karališkąją kunigystę ir esą šventoji tauta?

— Ne pavadinime esmė. Gal dauguma to termino ir nežinojo, bet to termino turiniu daugelis gyveno. Ir dėl to turime Bažnyčios istorijoje daugybę šventųjų, asketinio ir misijinio gyvenimo didvyrių, įvairiausių būdų šventėti ir šventais tapti. O papadinimas "Dievo tauta" ar "šventųjų tauta" tuo pačiu individualaus šventumo neteikia. Šventųjų tauta terminas yra perimtas iš šv. Pauliaus apaštalo ir pirmųjų krikščionybės šimtmečių tikinčiųjų faktiškojo vadinimo.

— Kodėl dvasiškiai nustumia pasauliškius į antraeilį rangą ir tuo palaiko toliau luominę sąmonę?

— Jurisdikciniu požiūriu ne tik pasauliškiai, bet ir žemesnieji dvasiškiai yra skirtingo rango pagal atliekamas bažnytines funkcijas ir hierarchinį poaukštį. Ir pasauliškose tarnybose ne visi yra prezidentai, nei ministeriai, nei rektoriai, nei profesoriai. Jie darbo požiūriu yra taip pat labai skirtingo rango.

*

Baigdamas noriu išreikšti padėką prof. A. Maceinai už atvirumą ir pasauliškių vardu prabilimą. Aš gerai nuvokiu, kad jis keliamuose klausimuose yra daug gilesnis negu pasisakė ir daug geriau galėtų pats atsakyti už mane, bet jis nori šiuo kartu atstovauti eilinį kataliką pasaulietį ir jo kategorijomis išsireikšti, kad tuo įtrauktų į dialogą platesnę masę lietuvių tikinčiųjų į Kristaus įvykdytą šganymą.

Šiuo rašiniu, manau, pokalbį tik pradėsime, o nebaigsime, nes šiuo laiku viską apspręsti apie pasauliškių apaštalavimą, kai dar neturime po ranka išleisto "Pasauliškių apaštalavimas" dokumento, kurį parengė Vatikano II susirinkimas ir kurio turinio mes dar pilnai nežinome.

KRONIKA

● **Sukaktuviniai skulptoriai. Skulptorius Antanas Aleksandravičius** gruodžio 3 d. sulaukė 80 metų amžiaus. Dailininkų sąjungos Kauno skyrius surengė jam pagerbtuves. Vilniuje apie sukaktį susigriebta viešai pranešti tik po to, gruodžio 9 d.

A. Aleksandravičius per 65 metus skulptoriaus kūrybinio darbo esąs sukūręs jau daugiau kaip 800 bareljefų ir biustų. Anksčiau buvo plačiai žinomi jo sukurti Lietuvos kunigaikščių ir mūsų laikų įžymiųjų Lietuvos asmenų biustai. Dalis jų puošė Korp! Neo - Lithuania namus, kuriuose skulptorius Lietuvos nepriklausomybės laikais gyveno. Tarp vėlesniųjų A. Aleksandravičiaus darbų dabar minimi K. Markso ir keturių lietuvių komunistų portretai, Kapsuko ir Angariečio portretai, J. Janonio skultūra, bet ir A. Strazdelio paminklas Kamajuose, M. Valančiaus paminklas Varniuose.

Skulptoriui Jokūbui Dagiui, gyvenančiam Toronte, Kanadoje, gruodžio 16 d. sukako 60 metų. Baigęs Biržų gimnaziją, 1927—1932 jis mokėsi meno mokykloje Kaune. Vėliau mokytojavo gimnazijose. Kūrybiniam skulptoriaus darbui ryškiau atsidėjo pokario metais, gyvendamas Kanadoje. Ypač mėgsta skaptuoti savo darbus medyje. Skulptūrinės Dagio figūros yra gerokai stilizuotos, tačiau nenueina ligi abstrakto. Dalyvauja grupinėse lietuvių ir kanadiečių menininkų parodose. Sukakties proga jubiliatas laikraštininkams yra pareiškęs: "Jei gyvensiu ir dar turėsiu tiek jėgos, kiek dabar, dar nemažai padarysiu ir pasirodysiu su savo paroda.

● **Daugiau kaip prieš metus Vilniuje įsteigtame teatro ir muzikos muziejuje,** tarp 80 tūkstančių dar ne visai sutvarkytų eksponatų, turima keletas dar nespausdintų B. Sruogos rankraščių. Muziejus yra buvusiuose grafų Umiastovskių namuose, Trakų g. 2 nr. Ten, pačioje šio šimtmečio pradžioje vyko pirmieji slapti lietuviški vaidinimai. Muziejaus vedėja yra G. Aleksienė.

Šventų Kalėdų ir Naujų Metų proga draugus ir klijentus sveikiname ir linkime, kad išsipildytų jūsų troškimai bei pageidavimai.

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.
ir
COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
45 West 45th Street New York City

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime mūsų draugams, klientams ir pažįstamiems!

MK LIQUORS AND FOOD
EMILIJA IR MARIJUS KIELOS
87th Street and Central Avenue, Tel. 857-9525
Oak Lawn, Illinois 60459

LINKSMŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ
Linkime visiems savo klientams ir draugams!
PEOPLES CLOAK & BRIDAL SHOP
MRS. K. P. DZIUBAK
Suknelės, Paltai, Ellutės ir Kailiai. Vestuvių Vėlionai ir Suknės Mūsų Specialybė
1711 W. 47th St. Tel. CLiffside 4-6181 Chicago 9, Ill.

LINKSMŲ ŠV. KALĖDŲ ŠVENČIŲ
linkiu visoms savo klientėms ir draugams
MARINELLO BEAUTY SHOP
VISŲ RŪŠIŲ GROŽIO KULTURA
MRS. JOSEPHINE CHIPAS, savininkė
Šeštad. nuo 9 r. iki 6 v. v. Kitomis dienomis nuo 9 v. r. iki 9 v. v.
Pirmadieniais, trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta.
3600 S. Emerald Ave. — Tel. LA 3-9741. Įėjimas iš 36-tos gatvės

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
Linki
K. VALDIS REAL ESTATE
NOTARY PUBLIC
2458 West 69th St. RE 7-7200

JEI JŪS NORITE SIŲSTI
SIUNTINĮ - DOVANAS Į USSR
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED by Vnešposyltorg)
VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEWOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVENUE	GR 3-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH	11339 JOS CAMPAU AVENUE	TO 9-3980
SO. BOSTON, MASS	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306

KILIMĖLIS - TAUPYTOJAMS DOVANA

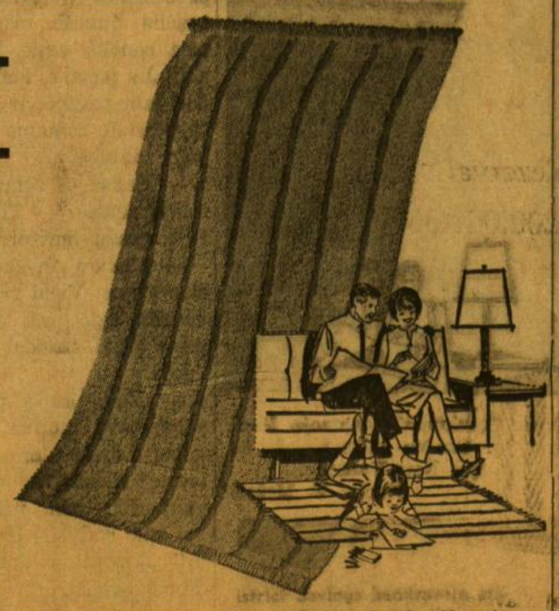

Gausite šį puikų kilimėlį dovanų, kai District Savings bendrovėje atidarysite $200.00 ar didesnę sąskaitą, arba prie dabar ten laikomos sąskaitos pridėsite šią sumą. Kilimėlis austas iš medvilnės (80%) ir dirbtinio šilko (20%), nugarėlėje turi neslystamą ir saugų čiupsnį. Tinka koridoriams, gyvenamiems arba bet kuriam kambariui. 27 x 48 colių kilimėlį galima pasirinkti šių ryškių spalvų: tamsiai žalsvos, auksinės ir ružavos. Tik vienas kilimėlis šeimai. Prašome nesiųsti reikalavimų paštu, nes negalėsime patenkinti. Dovanų dalinimas prasidės gruodžio 23 d. ir pasibaigs sausio 25 d.

4¼% ON INVESTMENT ACCOUNTS — INSURED

"where people make the difference"
DISTRICT SAVINGS
3430 South Halsted • Chicago • Phone 254-0104
Assets over $28,000,000.00 • A.J. Aukers, PRESIDENT

4½% current dividend — INSURED
Paskolos duodamos ilgam laikui, mėnesiniais išsimokėjimais
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antrad., Penkt. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET Telef. — CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, ORO VĖSINTUVAI — SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — GEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2
4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108 - 09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925 - 5988

NAUJŲJŲ METŲ SAPNAS

SOFIJA OŽELIENĖ

Už lango ūžavo vėjas ir blaškėsi snaigės.

— Pyksta senieji metai, nenori užleisti vietos naujiems, ar ne, senele? — pastebėjo Daina, užskleisdama lango užuolaidas.

— Atrodo, pyksta, — nepakeldama akių nuo rašinio atsakė senelė.

— Senele, tu šiandieną kitokia... Ne kasdieniška. Rašai, vartai albumą su senomis nuotraukomis. Žinau, prisimeni namus, tėvynę, senelį, žuvusį Vorkutoje. Verčiau papasakok man, kaip Lietuvoje sutikdavote Naujus metus, — meiliai glaudėsi prie senelės lepūnėlė dukraitė. — Žinai, senele, po poros metų, kai man sueis septyniolika, tėveliai pažadėjo paimti mane į Naujųjų metų sutikimą. Tėvelis pakvietė mane pirmam valsui, — džiaugėsi mergaitė. — Senele, kaip manai, kokia bus mano pirmoji balinė suknelė? Mamytei labai tinka balta, ilga brokato suknelė.

— Tik ne brokato. Jaunai mergaitei gražiausiai pritinka plati, lengvutės medžiagos — kaip baltas pūkų debesėlis.

— Kaip baltas pūkų debesėlis, — svajingai pakartojo Daina. — O dabar papasakok savo pirmąjį Naujųjų metų sutikimą.

— Mano pirmas Naujųjų metų sutikimas buvo istorinis, surištas su Lietuvos laisvės pirmaisiais metais, — pradėjo susimąsčiusi senelė, lyg versdama daugelio metų praeities lapus. — Laimėjusi laisvės kovas, tėvynė kėlėsi naujam gyvenimui. Kūrybinis entuziazmas palietė viską. Vienas pirmųjų kultūrinių laimėjimų buvo dramos ir operos teatrų įkūrimas. Operos teatro atidarymas įvyko naujų 1921 metų išvakarėse. Statė Verdi operą "Traviatą". Alfredą dainavo Kipras Petrauskas. Violeta buvo Adelė Galaunienė. Spektaklis buvo aukšto meninio lygio. Ovacijoms nebuvo galo. Tai buvo pirma opera mano gyvenime ir aš ją stipriai išgyvenau. Tik prieš pusmetį su tavo seneliu vedę, mes sėdėjome teatro ložėje su senelio korporacijos kolegomis — mokslo draugais. Jie visi labai džiaugėsi, susilaukę savos operos savoje tėvynėje. Prisiminė Petrapilio ar Maskvos studentavimo laikus, kai tekdavo nuo pusiaunakčio išstovėti eilėje prie teatro kasos, neretai ir pietus paaukoti, kad išgirstų pasaulinio garso dainininkus. O čia — savo opera, miela širdžiai. Ir ta simbolinė balta rūtos šakelė purpurinėje uždangoje...

— O kitus metus kaip sutikdavote? — nedavė atsikvėpti senelei Daina.

— Eilę sekančių metų sutikimą rengė vyriausybė (diplomatiniam korpui ir visuomenei) Metropolio salėse. Įsisteigus Karininkų ramovei, — ten vykdavo visi parengimai. Ypatingai įspūdingai būdavo sutinkami Naujieji metai naujoje ramovėje. Erdvi, su stilizuoto lietuviško meno langų vitražais, baldais, su įvairių spalvų šviesų efektais — buvo jauki ir savita. Prieš pat dvyliktą valandą vyriausybės lydimas atvyksdavo valstybės prezidentas, marše garsais sutinkamas. Vidurnakty suskambėdavo tautos himnas, po jo sekė prezidento žodis ir sveikinimas kits kito su taure šampano. Balius prasidėdavo Štrauso valsu, dažniausia Mėlyno Dunojaus garsais.

— Oi, kaip gražu, — susižavėjusi sušuko Daina.

— Tikrai, vaizdas buvo gražus ir didingas, — patvirtino senelė.

— Aš niekaip negaliu įsivaizduoti senelę jauną, šokančią, — šelmiškai šyptelėjo dukraitė.

— Negailestinga jaunystė! — susijuokė senelė ir toliau tęsė pasakojimą. — Plačiajai Kauno publikai Naujųjų metų sutikimą kasmet rengė Karo muziejus, paskelbdamas: "Visi, kas neturi kur Naujų metų sutikti, laukiami Karo muziejuje". Ir suplaukdavo minios. Muziejus gražiai iliuminuotas, daugybė deglų, invalidų orkestras groja šaunius maršus. Fejerverkai kyla aukštyn ir krenta margaspalvėmis kaskadomis... Bokšto laikrodžiui dvyliktajam dūžiui nuaidėjus, sugausdavo Laisvės varpas ir tūkstantinės minios krūtinėse galingai aidėjo tautos himnas. Pasigirsdavo Karo muziejaus viršininko patriotinė kalba.

Valandėlę tylėjusi, Daina paklausė:

— O kada įvyko mano mamytės pirmas Naujųjų metų sutikimas?

— Jis buvo istorinis, kaip ir mano. Paskutinis laisvos tėvynės Naujųjų tragiškų metų sutikimas. Po pusmečio bolševikai pavergė Lietuvą.

Senelė nutilo, pasinėrusi praeitin.

*

Gražiausias jaunystės svajas audė dukraitė...

...Daina pasijuto kylanti aukštyn, balto pūkinio debesėlio nešama.

— Tai mano balinė suknelė pavirto pūkiniu debesėliu, — manė ji, vis kildama aukštyn. Akinančiai švietė Paukščių Takas. Bedugnėje dangaus mėlynėje didėjo žvaigždės. Akimirka — debesėlis smigo žemyn ir užkliuvo aukštų kedrų viršūnėje. Beribėje sniego dangoje Daina išvydo judančias švieseles — lyg švento Jono vabalėlius... Ji žinojo, — tai kankinių vėlės. Eilių eilės užpustytų kapų... Kuris senelio?

— Aš čia, — iš dausų pasigirdo ramus senelio balsas.. — Ilsuosi ramybėje, jūsų maldos man padėjo.

— Seneli, — veržėsi prie kapo Daina, bet pakilęs debesėlis nešė ją tolyn, į senelio tėviškę, prie Žaliosios. Graudžiai gaudė žalioji giria. Ir čia, tarp šimtamečių medžių klajojo daugybė žiburėlių — žuvusių partizanų vėlės.

— Amžiną atilsį duok joms, Viešpatie, — sukalbėjo ji. Sodybos vietoje stūksojo griuvėsiai. Išlikusi tik vienintelė aukšta, sodri, žalsvai - sidabrinė eglė... Daina panoro pamatyti Vilnių. Po kelių akimirkų paklusnus debesėlis nusileido ant Vilniau bokštų.

Daina pažino daugelį kartų Vilniaus albume matytus vaizdus... Senoji katedra, šimtmečius išsaugojusi Lietuvos kunigaikščių didybę, dabar tyli, nuvainikuota. Tylios bažnyčios — svetimieji nutildė giesmes ir varpus... Gedi Gedimino pilis, išniekinta raudonos vėliavos... Dainai pasidarė neapsakomai graudu...

Staiga atūžęs viesulas nubloškė svetimą vėliavą. Rytmečio aušroje aukštai iškilo Lietuvos trispalvė...

— Senele! — netverdama džiaugsmu balsiai sušuko Daina.

— Dainele, kas atsitiko, ar susapnavai ką? — įpuolė persigandusi senelė.

Daina sėdėjo lovoje plačiai pravertomis akimis. O, tai buvo sapnas. Visa virpėdama ji glaudėsi prie senelės.

— Paklausyk, kokį nuostabų sapną mačiau.

— Rytoj papasakosi, nurimk, mažyte.

— Ne, ne, tu tik paklausyk, — karščiavosi Daina. — Tik įsivaizduok — baltas pūkų debesėlis nunešė mane į Sibirą prie senelio kapo. Išgirdau senelį. Jis pasakė, kad mūsų maldos jam padėjo, ir jis ilsisi ramybėje. Jo žemame balse skambėjo ramybė.

— Sakai — žemas, — krūptelėjo senelė. — Tikrai, jis turėjo gražų baritoną.

— Mačiau tėviškę prie Žaliosios girios. Vieni griuvėsiai. Tik vieniša eglė prie didžiulio akmens stovi. Gražiai išaugusi žaliuoja.

— Eglę, kurią pasodino senelis, tavo motinai gimus... Ir mūsų didysis akmuo — tu juos matei? Keista, aš niekad nebuvau užsiminusi nei apie eglę, nei apie sodybos įžymybę — didįjį akmenį, — nustebusi jaudinosi senelė.

— Tikrai mačiau, — karštai įtikinėjo Daina. — Dar mačiau Gedimino bokšte aukštai iškilusią mūsų trispalvę.

— Ak, Dieve, — tai mano pasakojimai apie tėvynę paveikė tavo jautrią širdelę... Dainele, brangioji, nurimk, miegok.

Ji glostė įkaitusį mergaitės veidelį.

Neužilgo ramaus miego sparnai nusinešė Dainą į savo slėningą pasaulį...

—o—

— Amerikos gydytojai, kaip skelbia darbo departamentas, yra aukščiausiai atlyginami tarp 321 profesijos. Europoj daktarų atlyginimai, socilaizuotos medicinos, daug mažesni.

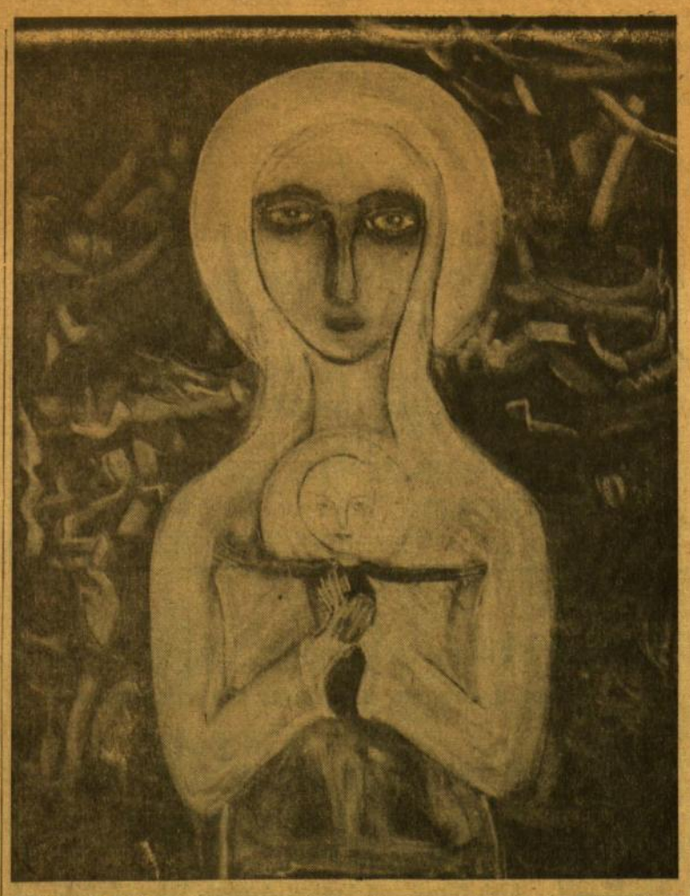

Antanas Nakas — Mozarto Madona
Iš 1966 sausio 8 d. atidaromos parodos Čiurlionio galerijoje, Chicagoje

Irena Stankūnaitė dainuoja Madison Sq. Garden laike laisvės demontracijos New Yorke.
Nuotr. V. Maželio

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso klausimais kalbasi (iš k. į d.): PLB Jaunimo metų talkos komisijos sekretorė Jūra Gailiušytė, PLB valdybos pirmininkė ir PLJK finansų komisijos vicepirmininkė Milda Lenkauskienė ir Aldona Kamantienė
V. Pliodžinsko nuotr.

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Moterys išsprendžia vadovėlio trūkumą.** Priešmokyklinio amžiaus vaikų abėcėlės trūkumas buvo jaučiamas ypač motinų ir mokytojų. Todėl jos pirmosios ir sukruto. Rinkoje pasirodė ką tik nauja ir patraukli abėcėlė "ABC". Išleido GIDA. Tos garbingosios leidėjos yra: G(iedrė Žumbakienė, dėstanti meną amerikiečių gimnazijoje), I(rena Polikaitienė, be prieauglio namuose, vakarais dėstanti amerikiečių suaugusiųjų gimnazijoje), D(alia Kučėnienė, poros vaikučių motina ir Dariaus ir Girėno vaikų darželio vedėja) ir A(sta Kleizienė, biologė, auginanti pora įpėdinių). Finansavo jųjų vyrai, nes bijojo, kad, kol kas ką padarys — jų vaikai ir užaugs. Šios motinos bei mokytojos gerai suprato priešmokyklinio amžiaus vaikų psichologiją. Knygutė labai gerai bus suparntama mažiesiems ir turės didelės naudos. Visi puslapiai skirtingų spalvų. Raidės suprantamai iliustruotos: pvz. pirmame puslapy A a parodo nupieštą aitvarą, B b puslapyje — beždžionė, C c — citrina ir t. t. Piešiniai, juodu tušu apvedžioti, leis vaikučiams panaudoti savo iniciatyvą bei parodyti sugebėjimus juos spalvotais pieštukais nuspalvinti. Abėcėlę aprobavo Švietimo taryba, ji naudojama jau Montessori drjos Vaikų nameliuose ir visuose lietuviškuose vaikų darželiuose. Knygelės kaina tik 50 c. Spaudė Morkūno spaustuvė. Galima gauti: GIDA, 2836 W. 84th Str., Chicago, Ill. 60652.

★ **Nijolė Manelienė,** viena pačių pirmaujančių modeliuotojų Chicagoje, modeliavo Elizabeth Arden naujojo salono didžiajame atidaryme gruodžio 16 d. Tame keturių aukštų modernia me pastate, 717 N. Michigan Ave., esančiame minimame salone dirba lietuvaitė Irena Sprindienė.

★ **Chicagos Lietuvių moterų klubas** surengė savo tradicinę kalėdinę šventę naujame Nielsen restorane, 95 ir Ridgeland, Oaklawn, Ill. Susirinko daug narių bei viešnių. Pirmininkavo Aldona Brazienė. Buvo išpardavinėjami senelių padaryti įvairūs daikteliai. Klubietės buvo pirmosios, pradėjusios lankyti Oak Forest senelius (šiemet jos tai įvykdė prieš porą savaičių). Juzė Daužvardienė, klubo garbės pirmininkė, kalbėjo apie lietuviškas tradicijas. Dainavo sol. Roma Mastienė.

★ **F. Gramontienė** parodė šią savaitę televizijoje (7-tuoju kanalu), kaip daromi lietuviškieji šiaudinukai — kalėdinės eglutės papuošalai. "Atžalynas", jos vedamas, pašoko prie eglutės (fone — lietuviškoji kalėdinė eglutė) tautinius šokius.

★ **Lietuviškasis Kalėdų senelis** per radiją. Kūčių vakarą per WCFL (radiją) bus perduodama Kalėdų senelio kelionė po visą pasaulį. Bus suminėtas ir lietuviškasis Kalėdų senelis.

Britų karūnos princas Charles vaidina "Macbetho" spektaklyje Gordonstoun mokykloje. Skotijoje. Karalienė ir tėvas taipgi buvo atsilankę vaidinime ir stebėjo savo sūnaus valdybą.

O. B. Audronė

PALATOS FRAGMENTAI

I

Karalių kraujas violetinis —
Kas žino,
Gal būt aš karalienė —
Juokauja laborantas,
Paėmęs pilną saiką be skausmo.
Kas žino.

O mano kraujas raudoniausias
Ir mano giminės visos,
Kurių nei vieno
Kartotekoj nepažymėjau,
Nes jų nei vieno čia nėra.
Palatoje
Tik aš viena —
Kaip karalienė
Nykumos.

II

Pro langą rudenys alsuoja
Mirgėjimu lapų,
Kurie visai be liūdesio,
Be baimės,
Leidžiasi ir leidžiasi
Ant vasaros kapo.

Pro langą rudenys plevena
Plevėsomis,
Blizgėdami su drebulėle
virpančia
Saulėlaidoj,
Pusnuogėm šakom
Ir tolumoj rūke panirusiais
miškais.
Ir gatvėmis,
Kurių tekėjimas garsus
Nebesustoja,
Kai aš ligoninėj pro langą,
Kažin ko būsimo skaudaus
Belaukdama,
Visai viena
Šitokiu rudeniu alsuoju.

III

Paskutinė šypsena
Operacinėje
Ir paskutinis žodis tau —
Liū-lia-bai.
Plaukioju lengvai,
Lyg debesėlis.

Nuo tavo rankos, daktare,
Atsiveria žaizda,
Kurios nebejuntu —
Nes aš — ne aš dabar.
Tik tavo skalpelio aštri dėmė,
Tik mano sveriantis šešėlis.

Kada sugrįšiu atgalios
Ir nebežinosiu, kur buvau,
Tai pirmas žodis bus —
— O, daktare!

Tikiu, kad tavo rankose,
Bus skalpeliai gyvi ir jautrūs,
O Viešpaties ranka
Ir tavo ranką ir mano širdį
Palaikys
Ir vėl nuo debesėlio
Sugrąžins —
Kentėjimui,
Džiaugsmui
Ir gyvenimui.

IV

Man niekas dangaus neužstoja —
Pro langą aukštai
Mėlynumo per daug.
O žemė pati nesulaikomai
sukas —
Šokinėja namai, kaminai
Ir sukas beržai.

Daug kojų trepena pro šalį,
Daug žingsnių tvirtų,
O mano skausmingam kampely
Esu tiktai aš
Ir, Dieve, ar Tu?

Tai nieko daugiau nebereikia
Ir visko gana —
Užmiega, užmiega blakstienos —
Naktis, ar diena.

V

Man niekas dangaus neužstoja,
O žemė grubi ir skaudi —
Palatoje,
Lovoj baltojoj.

Pasilenkia veidas po veido —
Visi rūpestingi, geri,
Tik kam mano poilsį drasko,
Žaizdas —
Pačiame skauduly.

Kol neprikeli Tu —
Aš miegosiu,
Kai prikelsi —
Tai būsiu gyva.
Girdžiu Tavo balsą iš tolo —
Keliuosi,
Einu —
Aš gyva.

KOKIŲ MOTERŲ NEMEGSTA VYRAI?

Kodėl kai kurios moterys išteka net keletą kartų (trumpai panašlavusios), o kitos negali nueiti prie altoriaus nė sykio? Kurios moterų ypatybės vyrą pritraukia, o kurios atstumia?

Sociologas Judson T. Landis apklausinėjo šimtus vyrų Michigan valstybėje, pastatydamas jiems klausimą: "Jei visi kiti faktoriai būtų patenkinami, ar vestumėte šitaip aptartą mergaitę?"

Vyrų procentas, kurie atsakė "Ne", yra pažymėti dešinėje.

1. Nepatraukli asmenybė bei atgrasus nusiteikimas — 98%.
2. Žemesnis moralinis standartas kaip paties — 89%.
3. Negalėjimas turėti vaikų — 79%.
4. Negraži — 67%.
5. Skirtinga religija kaip paties — 53%.
6. Buvo persiskyrusi — 46%.
7. Turėjusi priešvedybinių intymių draugysčių — 39%.
8. Iš žemesnio lygio šeimos (pagal paties nuomonę) – 21%.
9. Mažesnės inteligencijos bei išmokslinimo ir auklėjimo kaip pats — 17%.
10. Iš žemesnio ekonominio sluoksnio — 6%.

Trumpai peržvelgiant, rimčiausia kliūtis, nuo kurios apie vedybas svajojanti mergaitė nukenčia, yra nemalonus nusiteikimas — biauri nuotaika. Vyrai pakenčia beveik visa kita, tik jau ne tai.

"Jaunystės pasispardymu" yra pavadinta visa serija pasiūtų rūbų jų ateinančio sezono kolekcijose. Londone, išstatomų parodai kūrėjų. Įvairių kvadratų, dryžių ir judesio laisvumo gausumas jaučiamas šiame Jean Varon pavasario madų demonstravime.

Moteris ir svoris

Ar moterims sunkiau numesti svorį, kaip vyrams? Kai kurie gydytojai tvirtina, kad taip, nes jos yra daug jausmingesnės, kaip vyrai, daug greičiau pameta viltį. Kiti gi priešingai, tvirtina, kad moterys numeta daug greičiau svorį, o numetusios, gali stipriai palaikyti naująjį svorį dėl to, kad jos tvirčiau pasiryžusios. Tvarkinga, lengvesnė ir malonesnė akiai figūra turi kur kas daugiau reikšmės moteriai, negu vyrui, šiame civilizuotame pasaulyje.